

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANA SANAT DALI

BURCU KARADAĞ'IN HAYATI VE KADIN NEYZEN OLARAK TÜRK
MÜZİĞİNE KATKILARI

Şükrü Okan URŞAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADANA / 2023

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANA SANAT DALI**

**BURCU KARADAĞ'IN HAYATI VE KADIN NEYZEN OLARAK TÜRK
MÜZİĞİNE KATKILARI**

Şükrü Okan URŞAN

**Danışman : Doç. Raup MUSAEV
Jüri Üyesi : Prof. Ülviyye GÜLER
Jüri Üyesi : Doç. David TCHUMBURİDZE**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADANA / 2023

Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne;

Bu çalışma, jürimiz tarafından Müzik Ana Sanat Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Doç. Raup MUSAEV
(Danışman)

Üye: Prof. Ülviyye GÜLER

Üye: Doç. David TCHUMBURİDZE

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

...../...../2023

Prof. Dr. Serap ÇABUK
Enstitü Müdürü

NOT: Bu tezde kullanılan ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

ETİK BEYANI

Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. .... / ..... / 2023

Şükrü Okan URŞAN

ÖZET

BURCU KARADAĞ'IN HAYATI VE KADIN NEYZEN OLARAK TÜRK MÜZİĞİNE KATKILARI

Şükrü Okan URŞAN

Yüksek Lisans Tezi, Müzik Ana Sanat Dalı

Danışman: Doç. Raup MUSAEV

Mayıs 2023, 73 sayfa

Burcu Karadağ'ın hayatı ve kadın neyzen olarak Türk müziğine katkılarını incelemek bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırmanın amacı doğrultusunda araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır.

Burcu Karadağ ile ilgili yazılı, görsel, işitsel kaynaklar taranmış ve bu kaynaklara ulaşılmış, kaynaklara ulaşıldıktan sonra bu kaynakların orijinalliği kontrol edilmiş, elde edilen dokümanlar tek tek incelenmiş, video kayıtları vb. belgeler yazıya aktarılmış, sanatçı ile ilgili yapılmış röportajlar gözden geçirilmiş, kaynaklarda yer alan bilgiler birbirleri ile karşılaştırılmış ve sonunda bilgiler analiz edilerek veriler kullanılmıştır. Ayrıca Burcu Karadağ'ın kendisi ile ilgili bir görüşme yapılmış ve sanatçı ile yapılan görüşmenin ses kaydı alınmış ve bu ses kaydı görüşme sonunda yazıya aktarılmıştır.

Burcu Karadağ'ın Türk müziğine katkıları on alt başlıkta incelenmiş ve analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda Burcu Karadağ'ın Türk müziği eğitime katkıları olduğu, birçok önemli müzisyenle çalışmalarını birleştirdiği, yurt içinde ve yurt dışında konserler verdiği, uluslararası çalışmalarda Türkiye'yi temsil ettiği, albüm ve kitap yayınları olduğu, beste yaptığı, kadın neyzen olarak örnek teşkil ettiği, yeteneği ile yetinmeyip başarıya inandığı ve bu doğrultuda çalıştığı, ney sesi ile müzik terapisine katkı sağladığı ve kalıplaşmış yargıları kırarak gençlere ney'i sevdirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu tez, bir kadın neyzen üzerine yapılmış olan ilk tez olma özelliğine sahiptir. Çalışmanın ney eğitimcileri, ney icracıları ve öğrenciler için kaynak teşkil edeceği düşünülmekte ve toplumda ney'e ve ney dinlemeye yönelik ilginin artmasına katkı vermesi beklenmektedir.

Anahtar kelimeler: Müzik, ney, neyzen, Burcu Karadağ

ABSTRACT**BURCU KARADAĞ'S LIFE AND HER CONTRIBUTIONS TO TURKISH
MUSIC AS A WOMAN NEY PLAYER****Şükrü Okan URŞAN**

Master Thesis, Department of Music
Supervisor: Assoc. Prof. Raup MUSAEV
May 2023, 73 pages

The aim of this research is to examine Burcu Karadag's life and her contributions to Turkish music as a woman ney player. In line with the purpose of the research, document analysis method, one of the quantitative research methods, was used in the research. Written, visual and audio sources about Burcu Karadag were scanned and these sources were accessed. The documents were transcribed, the interviews about the artist were reviewed, the information in the sources was compared with each other, and finally the information was analyzed and the data were used. In addition, an interview was held with Karadag herself and the audio recording of the interview with the artist was taken and this audio recording was transcribed at the end of the meeting.

Burcu Karadag's contributions to Turkish music were examined and analyzed under ten sub-titles. In the research, the artist contributed to Turkish music education, combined his works with many important musicians, gave concerts in the country and abroad, represented Turkey in international studies, published albums and books, composed compositions, set an example as a woman ney player, was not satisfied with his talent and succeeded. It has been concluded that he believes in and works in this direction, contributes to music therapy with the sound of ney, and makes young people love ney by breaking stereotypes.

This thesis has the feature of being the first thesis on a woman neyzen. It is thought that the study will be a resource for ney educators, ney performers and students, and it is expected to contribute to increasing the interest in the ney and listening to the ney in the society.

Keywords: Music, ney, ney player, Burcu Karadag

ÖN SÖZ

Müzik, düşüncelerimizi ve duygularımızı belirlenmiş ya da belirlenmemiş kurallar çerçevesinde ifade edebileceğimiz bir sanat dalı olmasının yanı sıra günümüzde endüstriyel bir güç olarak da oldukça önemli bir konuma gelmiş durumdadır. Bu güç gelecekte de etkisini artırmaya devam edecektir. Çünkü gelecek, görüntü ve sesin birleşimiyle şekillenecektir (İmrik ve Haşhaş, 2020).

Usta-çırak ilişkisi ile günümüze kadar gelen Türk Müziği, notanın kullanılmaya başlanması, konservatuvarların açılması, üniversitelerde lisans ve lisansüstü eğitimlerin verilmesi, enstrümanların eğitimi ve öğretiminde kaynakların yaygınlaşması ve bir enstrümanın diğer enstrümanlarla bir araya getirilmesi sonucu farklı müzik türlerinin ortaya çıkması; müzik konusunu farklı boyutlara taşımaya devam etmektedir.

Tasavvuf müziğın sembolü olan ney'in günümüzde birçok farklı enstrümanlarla kullanılması, ney'i ve onun icracısı neyzenleri daha da önemli hale getirmektedir. Ney'i sadece ulusal değil uluslararası bir boyuta taşıyan ve tanıtan, klasik kullanımı dışına çıkararak onu bambaşka yerlere getiren, herşeyden önce erkek egemenliğinden çıkararak kadınların da ney'i başarılı bir şekilde icra edebileceğini göstererek bu alanda bir ilke imza atan kişi Neyzen Burcu Karadağ'dır.

Burcu Karadağ'ı anlatması zordur, onu dinlemek lazım. Dinlerken, ruhlarımızda sakladığımız ve bastırdığımız her şey ağrıyor ve sızlıyor. Bu durum, başka hiçbir enstrümanın bu kadar keskin bir hassasiyetle elde edemediği birşeydir. Burcu Karadağ, ney'ini icra ederken yani üflerken, dışarıdaki tüm hüznler, mutluluklar, hayal kırıklıkları ve umutlar içimize doluyor. Tasavvuf için ney'in neden bu kadar vazgeçilmez olduğunu anlıyorsunuz ve arayışın huzursuzluğu, bulmanın huzuru sese dökülüyor. İşte insanı, içindeki insanla yüzleştirdiği için bu kadar önemli bir sanatçı haline gelmiştir Burcu Karadağ. İnsanlık ölümsüzlüğün peşinde koşmaya devam ederken, bu sırrı genç yaşta öğrenenler var. Bu dünyada hiç tanımadıkları insanları bile etkilemiş olanlar, kendilerinden sonra etkilemeyi sürdürebilenler ve iz bırakanlar ölümsüzlüğün sırrına ulaşmış kişilerdir. Bu kişilerden biri olan Burcu Karadağ, "İnsanlara kalplerini göstermek istiyorum." diyor (Saddak Dergisi, 2018).

Bu tez bir kadın neyzen üzerine yapılan ilk tez olma özelliğine sahiptir. Kendisi ile yapılan görüşmede Burcu Karadağ bu konudaki düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Ben daha önce birçok tezde bulundum, içinde yer aldım, katkıda bulundum; ama benim adıma yapılan ilk tez, dünya üzerinde de bir kadın neyzen üzerine yapılan ilk tez. Bu açıdan şahsım adına çok mutluluk ve grur duyuyorum. Teşekkür ediyorum yapmış olduğum çalışmaları boşa yapmamış olduğumu bana gösterdiğiniz için. Şimdiye kadar ben de ilk ney albümünü dünyada hani bir kadın ney sanatçısı tarafından çıkartılan ilk ney albümünü, ilk kitabı ve ilk caz, etno caz albümünü çıkartmışım. Bu açıdan da bu anlamda da siz de bana böyle bir şeyin ilklği üzerine bana bunların hediyesini vermiş oldunuz. Gerçekten çok duygulandım, bu acıdan size öncelikle teşekkür etmek istiyorum. İnşallah tüm kadınlara sadece neyzenlikte değil birçok meslekte insanın isteyince başaramayacağı hiçbirşeyin olmadığı konusunda örnek oluruz diye düşünüyorum (Ek 2: Görüş Metni, Soru: 1).”

Burcu Karadağ’ın hayatı ve kadın neyzen olarak Türk müziğine katkılarını incelemeyi amaçlamış olan bu araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde; araştırmanın problemi, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır. Kuramsal açıklamalar ve ilgili araştırmalar bölümünde; müzik olgusu ve Türk müziği ile ney konusu ele alınmıştır. Yöntem bölümünde; araştırmanın metodu ve kapsamı ile veri toplama süreci ve verilerin analizi yer almaktadır. Bulgular bölümünde; Burcu Karadağ ve Sanatı ile Burcu Karadağ’ın Türk müziğine katkıları konularına yer verilmiştir. Sonuç ve öneriler bölümünde; araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen öneriler sunulmuştur.

Genelde Türk müziğini özel de ise ney sazını dünyanın dört bir yanına ulaştırdığı için, sanatıyla Türk müziğine katkı sağladığı için, ruhumuza dokunduğu için, gönlümüzde ayrı ve kalıcı bir yer edindiği için, ... Burcu KARADAĞ’a sonsuz teşekkür ederiz.

Çalışmam boyunca beni destekleyen, cesaret veren, özgün çalışma yapmam konusunda yönlendiren, güven veren, tecrübe ve bilgi birikiminden yararlandığım tez danışmanım Doç. Rauf MUSAEV’e,

Yüksek lisans eğitimim boyunca bilgi ve tecrübelerinden fazlasıyla istifade ettiğim, aynı zamanda varlıkları ile yaşamıma yön veren başta Prof. Ülviyye GÜLER, Prof. C. Hakan ÇUHADAR ve Prof. Toğroul GANİOĞLU hocalarım olmak üzere burada tek tek isimlerini sayamadığım tüm hocalarıma,

Çalışmamın tüm aşamalarında devamlı görüş alışverişinde bulunduğum ve katkılarını hiçbir zaman esirgemeyen Ali ÜNAL’a,

Tezimin yapılma sürecinde yardımcı olan Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuarı idari personeline, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü öğretim görevlileri ve idari personeline,

Yüksek Lisans eğitimim sürecinde her zaman yanımda olup beni motive eden ve

destekleyen sevgili eşim Dilara Savcı URŞAN 'a,

Kendisi hakkında araştırma yapılmasına onay veren, bilgi ve belgelerle araştırmaya katkı sağlayan, destekleyen ve araştırma için kendisiyle görüşme yapılmasını kabul ederek soruları içtenlikle cevaplayan Burcu KARADAĞ'a,

Teşekkür eder, şükranlarımı sunarım.

Şükrü Okan URŞAN

Adana, 2023

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
ÖN SÖZ	vi
KISALTMALAR	xii
TABLolar LİSTESİ	xiii
RESİMLER LİSTESİ.....	xii
EKLER LİSTESİ.....	xv

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	2
1.3. Araştırmanın Önemi	2
1.4. Sınırlılıklar	3
1.5. Tanımlar.....	3

BÖLÜM II

KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Müzik Olgusu ve Türk Müziği	4
2.1.1. Müzik Olgusu	4
2.1.2. Türk Müziği	6
2.1.3. Türk Müziğinde Formlar	8
2.2. Ney.....	8
2.2.1. Ney'in Etimolojisi ve Tarihçesi.....	9
2.2.2. Ney Yapımı.....	11
2.2.3. Ney'in Yapısı.....	12
2.2.4. Ney'in Bakımı	14
2.2.5. Ney Çeşitleri	15

BÖLÜM III YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Metodu ve Kapsamı	17
3.2. Veri Toplama Süreci ve Verilerin Analizi	17

BÖLÜM IV BULGULAR

4.1. Burcu Karadağ ve Sanatı	19
4.1.1. Burcu Karadağ'ın Hayatı	19
4.1.2. Burcu Karadağ'ın Diskografisi	21
4.1.3. Burcu Karadağ'ın Müziğe ve Ney'e Bakış Açısı	23
4.1.4. Burcu Karadağ'ın Ney Üslubu ve Tavrı	23
4.1.5. Burcu Karadağ'ı Diğer Neyzenlerden Ayıran Özellikler	24
4.1.6. Burcu Karadağ'ın Ney Sazının Ülkemiz ve Dünyadaki Yerine Bakışı	25
4.1.7. Burcu Karadağ'ın Gözünden Ülkemizdeki Kadın Neyzenler	26
4.1.8. Burcu Karadağ'ın Müzikte Geleceğe Yönelik Planları ve Hayalleri	26
4.2. Burcu Karadağ'ın Türk Müziğine Katkıları	27
4.2.1. Türk Müziği Eğitimine Katkıları	28
4.2.2. Birçok Önemli Müzisyenle Çalışmalarını Birleştirmesi	29
4.2.3. Yurt İçinde ve Yurt Dışında Konserler Vermesi	30
4.2.4. Uluslararası Çalışmalarda Türkiye'yi Temsil Etmesi	32
4.2.5. Albüm ve Kitap Yayınları	33
4.2.6. Besteleri ile Yeni Eserler Üretmesi	34
4.2.7. Kadın Neyzen Olarak Örnek Teşkil Etmesi	34
4.2.8. Yeteneği ile Yetinmeyip Başarıya İnanması ve Çalışması	35
4.2.9. Ney Sesi ile Müzik Terapisine Katkı Sağlaması	37
4.2.10. Kalıplaşmış Yargıları Kırarak Gençlere Ney'i Sevdirmesi	38

BÖLÜM V SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç	39

5.2. Öneriler	40
KAYNAKÇA.....	42
EKLER	46
ÖZGEÇMİŞ	73

KISALTMALAR

İTÜ	: İstanbul Teknik Üniversitesi
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TDK	: Türk Dil Kurumu
TM	: Türk Müziği
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
WOMEX	: Worldwide Music Expo (Uluslararası Dünya Müzik Fuarı)

TABLOLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. Ney Çeşitleri ve Ölçüleri	16
Tablo 2. Burcu Karadağ'ın Diskografisi	21

RESİMLER LİSTESİ

	Sayfa
Resim 1. Ney	9
Resim 2. Ney’lik Kamış	11
Resim 3. Ney’in Bölümleri	14
Resim 4. Burcu Karadağ ney üflerken	19
Resim 5. Ney in Ethno Jazz Ekibi	22
Resim 6. Burcu Karadağ ve ney’i	27
Resim 7. Burcu Karadağ’ın Konserlerinden Bir Görüntü	30
Resim 8. Müzik onun ruhu ve nefes alış biçimi	37
Resim 9. Burcu Karadağ kişisel web sitesi	41

EKLER LİSTESİ

	Sayfa
Ek 1. Görüşme Formu	46
Ek 2. Burcu Karadağ ile Yapılmış Görüşmenin Metni	47
Ek 3. Burcu Karadağ'ın Besteleri.....	57
Ek 4. Meşkte Ney Eğitimi Kitabı kapak resmi.....	60
Ek 5. Ney in Ethno Jazz Albümü resmi	61
Ek 6. Basından Kareler.....	62
Ek 7. Konserlerden Kareler	69

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

1.1. Problem

Müzik; insanın varoluşuyla birlikte var olduğu düşünülen, kökeni hakkında birçok farklı fikir bulunan, çeşitli alfabelerden harf veya semboller kullanarak okunabilen ve yazılabilir hale getirebilen; duyum başladığında ortak bir dil olarak ortaya çıkan bir kavramdır. Müzik sanatının; dil, din, ülke veya ırktan bağımsız olarak ortak bir duyum dili vardır. Müziği toplum üstü/uluslararası yapan en önemli detay burada gizlidir (İmîk ve Haşhaş, 2020). Müzik hem bireyi hem de toplumu besleyen başlıca hayat kaynağı ve kültür öğelerinden biridir (Karadağ, 2009).

Türk Müziği ise tarih boyunca gerek kendine özgü ses sistemi gerekse icra tekniği ve kullandığı enstrümanlar açısından zengin bir içeriğe sahiptir. Kullanılan her enstrümanın kendine özgü bir icra tekniği, ses genişliği ve tınısı mevcuttur. Bu farklılıklar her enstrümanda kendine özgü bir teknik ve metod doğurmuştur. İracılar arasındaki icra farkı, teknik yaklaşım, tutuş, pozisyon teknikleri gibi kavramlar her enstrüman için kendi içinde çeşitlilik meydana getirmiş olup; bu nedenle her enstrümanın tarihi, icra şekli, önemli icracıları ve metodolojisi araştırma konusu olmuştur. Ney ise Türk musikisinin en maruf nefesli sazıdır (Çolak, 2011).

Kendine has kimliğiyle Türk müziğinde önemli bir yeri olan ve tarihi kökleri Sümerlere kadar uzanan ney sazı, halk arasında uzun süre kullanılmış; ancak özellikle tekkelerde ve dini alanlarda çok tercih edilen bir çalgı haline gelmiştir. Özellikle Mevlevî Müziği ve rükünlerinde ney çalgısına yüksek derecede kutsallık atfedilmiştir. Neye atfedilen bu kutsallık ve buna ek olarak teknik olanaklar açısından iptidai sayılabilecek bu çalgı, icracıların icra açısından müzikal beklentilerini karşılamada en usta çalgılardan biri olarak görülmesine neden olmuştur (Üstünkaya, 2021).

Pek çok neyzen Türk musiki tarihinde yerini almıştır. Bunlar arasında XIII. asırda Kutbunnayi Hamza Dede, XVIII. asırda Kutbunnayi Şeyhi Osman Dede ve III. Selim, XIX. asırda Abdülbaki Nâsır Dede, Mehmed Said Dede, Hamâmîzâde İsmâil

Dede, Derviş İsmâil Şeyda, Kazasker Mustafa İzzet Efendi, Oskiyam, Yusuf Paşa, Üsküdarlı Sâlim Bey, Hasîb Dede, Efendi Veli Dede, Bolahenk Nuri Bey, Salih Dede, Aziz Dede, Hüseyin Fahreddin Dede'den bahsedilebilir. Son dönemde Giriftzen Asım Bey, Rauf Yekta Bey, Gavsî Baykara, Halil Dikmen, Nurullah Kılıç, Neyzen Tefvîk, Mehmet Emin Dede (Yazıcı), Halil Can, Süleyman Erguner, Ulvi Erguner, Hayri Tümer, Doğan Ergin, Aka Gündüz Kutbay, Ahmet Yakupoğlu, Fuat Türkelman ve Niyazi Sayın sayılabilir (İslam Ansiklopedisi, 2007).

Günümüzde icra ve teknik yönüyle önemli aşamalar kaydedilmiş ve geleneğin dışına çıkılarak farklı müzik türlerinde ney'in yaygın olarak kullanılmaya başlanmasına rağmen ney konusunda ve neyzenler hakkında yeterli bilgi ve belge bulunmamaktadır. Kadın neyzenler konusunda bilgi ve belgeler yok denecek kadar sınırlıdır.

Günümüzde ney sazını ayrı bir boyuta taşıması yönüyle, ney'deki erkek egemenliğini kırarak kadınların sanatta nerelere gelebileceğini göstermesi ve bu konuda örnek teşkil etmesi tarafıyla, ney'deki icra üslûp ve tavrıyla, yetiştiği ortam ve hayatıyla, yaptığı çalışmalarla ve genel olarak bir sanatçı yönüyle Burcu KARADAĞ bu çalışmada incelenmiş ve bu doğrultuda araştırmanın problem cümlesi "Burcu Karadağ'ın hayatı ve kadın neyzen olarak Türk müziğine katkıları nelerdir? olarak belirlenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Burcu Karadağ'ın hayatı ve kadın neyzen olarak Türk müziğine katkılarını incelemektir.

Araştırmanın bir diğer amacı ise günümüzde yaşayan ve en büyük icracılardan olan ve ney'i kendine özgü tavrıyla icra eden Neyzen Burcu Karadağ'ı müzikal bağlamda anlamak, üstadın sanatı konusundaki bilinmeyen yönlerini ve çalışmalarını ortaya koymak, ney sazındaki yeniliklerini belirlemek ve bu konuda bir kaynak oluşturmaktır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Alan yazında ney ve neyzenler ile ilgili çalışmalar sınırlıdır. Kadın neyzenler ile ilgili herhangi bir çalışma ise bulunmamaktadır. Bu çalışmanın ney ve neyzenler konusunda bir farkındalık oluşturacağı ve çalışmanın genel olarak müzik ve ney üzerine çalışmalar yapanlar ve eğitimciler için özelde ise neyzen için faydalı olacağı, yapılacak çalışmalara katkıda bulunacağı, müzik ve ney alanında sunulan hizmetlere ve

oluşturulacak olan politikalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca ney'e ve ney dinlemeye yönelik ilginin artmasına katkı vermesi beklenmektedir.

Çalışmanın, ney icracıları ile ilgili yapılacak başka çalışmalara ve ney alanında öğrenim gören öğrencilere kaynak niteliği taşıması ve Burcu Karadağ ile ilgili alan yazında kaynak oluşturması yönlerinden dolayı önem arz ettiği düşünülmektedir.

Büyük hedefleri olan ve ney'in sesini dünyaya duyurmak isteyen (Milliyet Gazetesi, 2019) Burcu Karadağ başta olmak üzere genelde neyzenler özelde ise kadın neyzenler üzerine yapılacak daha detaylı çalışmalara ihtiyaç vardır.

1.4. Sınırlılıklar

Araştırma, araştırmacı tarafından ulaşılabilen çalışmalardan elde edilen verilerle yani incelenen dokümanlarla sınırlıdır.

Araştırma, yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular ve bu sorulara Burcu Karadağ'ın verdiği cevaplarla sınırlıdır.

Araştırma; müzik, Türk müziği, ney, sanatının hayatı ve diskografisi ve sanatçının Türk müziğine katkıları konularını içeren kavramsal çerçeve ile sınırlıdır.

Araştırma, uygulamanın yapıldığı Kasım 2021 – Ocak 2022 tarihleri ile sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Müzik: Musiki; insanın toplumsal, düşünsel, duyuşsal, dinsel, büyüsel, eşeyssel gereksinmelerini karşılamak için kullandığı ölçülü ölçsüz, uyaklı uyaksız, düzenli düzensiz ses, sözlü ses, doğal veya yapay aygıtların seslerinden oluşan evrensel kültür düzeni; birtakım duygu ve düşünceleri belli kurallar çerçevesinde uyumlu seslerle anlatma sanatı; bu biçimde düzenlenmiş seslerden oluşan eserlerin okunması veya çalınması (TDK, 2021); duygu, düşünce ve imgeleri tek sesli ya da çoksesli olarak anlatma sanatıdır (Dil Derneği, 2021).

Ney: Klasik Türk müziğinde ve özellikle tekke müziğinde yer alan, kamıştan yapılmış, kaval biçiminde, yanık sesli, üflemlili bir çalgı (TDK, 2021; Dil Derneği, 2021).

Neyzen: Ney çalan kimse (TDK, 2021), ney üfleyici (Dil Derneği, 2021), ney icracısı (Ney, 2021).

BÖLÜM II

KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde müzik olgusu ve Türk müziği ile ney konusu ele alınmıştır.

2.1. Müzik Olgusu ve Türk Müziği

Müzik olgusu, Türk müziği ve Türk müziğinde formlar konularına aşağıda yer verilmiştir.

2.1.1. Müzik Olgusu

Müzik, tanımlanması en zor terimlerden biridir, çünkü müzikle ilgili düşünceler zaman içinde değişmiştir. Dünyanın farklı yerlerinde müziğin ne olduğuna dair daha farklı fikirler bulunmaktadır. Tanımlar pratikten teoriğe ve felsefî anlayışa göre değişmektedir. Bazı teorisyenler ise müziğin kültürel olarak çok özel olduğu için evrensel bir tanımının olamayacağına inanmaktadırlar. Jacques Attali'ye göre müzik, gürültü ve sessizlik arasında bir ses olayıdır. Heidegger'e göre müzik, hakikatin kendisini işlemeye koyduğu bir şeydir. Charles Seeger, müziği bir topluluğun üyeleri tarafından üretilen yapılandırılmış sesleri içeren bir iletişim sistemi olarak tanımlarken; John Blacking, müziği insan tarafından şekillendirilmiş veya organize edilmiş bir ses olduğunu söylemektedir (Sarrazin, 2016).

Platon, müziği tanrının dili olarak tanımlanırken, Weber, insan ruhunun dili olarak tanımlamaktadır. Her iki tanımda da müzik, bir dil olarak tasvir edilmiştir. Bu tanımlardan hareketle müzik sanatının kendine özgü bir iletişim dili olduğu söylenebilir. Dede Efendi, müzik kavramını insanlık ahlakını arındıran kutsal bir bilim olarak ifade ederken; Beethoven, müzik kavramını tanrısal bir sanat olarak ifade etmiştir. Bu iki ifade de müzik, ilahi bir sanat olarak tanımlanmaktadır (Uçan, 1994).

Mevlâna Celâleddîn-i Rûmî'ye göre müzik Allah'ın dilidir. İnsanlar hangi milletten olurlarsa olsunlar, hangi dili konuşurlarsa konuşsunlar, musikiyle aynı duyguları paylaşabilirler. Başka hiçbir sanat türü insan ruhuna müzik kadar doğrudan ve içten nüfuz edemez. Müzik, manevi arınma, rahatlama ve yükselme için paha biçilmez bir araçtır. Müzik, ruhu pas ve kirden temizlemekle kalmaz, ona batmış olan üzerindeki

dikenleri de temizleyerek onu iyileştirir. Müzikle temizlenmeyen bir ruh yükselemez, tam tersine sıradan hırslarla lekelenir ve körleşir. Gerçek müzik, insana sonsuz varlığı hissettirir. Bu sezgi ile insanı Allah'a yaklaştırır ve sonunda Allah'a ulaştırır. Bunda en tesirli ses ise ney'in sesidir (Ney, 2021).

Müzik kavramını yer-gök uyumuna benzeten Konfüçyüs, olayın metafizik bir boyutundan bahseder. Kant ise "hoş duyguları seslerle ifade etme sanatı" diyerek kavramın anlam ve içerik yönüne işaret eder. Bu kavramsal tanımları çoğaltmak mümkündür. Müziği oluşturan unsurlar (ses, ritim vb.) açısından konuya yaklaşan tanımlamalar olduğu gibi kavramı bir bilim olarak ele alan tanımlamalar da bulunmaktadır. Bu tanımların her birinde konu, tanımlı yapan kişilerin bakış açılarından ele alınmış ve bu tanımlamalar buna göre yapılmıştır. Bu nedenle birçok filozof, sanatçı ve bilim insanı müzik kavramını kendi bakış açılarından yorumlamışlardır. Müzik kavramı o kadar kapsamlı ve karmaşık bir içeriğe sahiptir ki birçok tanımlı içinde barındırmaktadır (İmik ve Haşhaş, 2020).

Müziğin tanımlı farklılıklar gösterse de müzik; melodi, ahenk, ritim, tını, perde, sessizlik ve biçim veya yapıyı içerir. Şimdiye kadar müzik hakkında bilinenler şunlardır (Bakan, 2011):

- Müzik, sesleri içerir.
- Müzik hem seslerden hem de sessizliklerden oluşur.
- Müzik, bilerek yapılan sanattır.
- Müzik, insana özgü düzenlenmiş sestir.

Standart bir müzik tanımının ötesinde müziğin dikkate alınması gereken davranışsal ve kültürel yönleri vardır. Ayrıca müziği iki farklı şekilde yapmaktayız. Birincisi, müziği fiziksel olarak yaparız. Yani kemanın tellerine dokunuruz, şarkı söyleriz, piyanonun tuşlarına basarız veya flütün içine üfleriz. İkincisi, müzik hakkında sahip olduğumuz fikirleri ve müzik hakkında inandığımız şeyleri zihinsel olarak inşa ederek, zihnimizle müzik yaparız. Örneğin; müziğin ne zaman icra edilmesi gerektiğini belirleriz, hangi müziğin “iyi” veya hangi müziğin “kötü” olduğuna karar veririz, bazı şarkıları çocuk şarkısı olarak belirleriz ve belirli bir yaştan sonra söylemeyi uygun görmeyiz vb. (Titon, 2008).

Müziğin temel öğeleri şunlardır: Ses (ton, tını, perde, genlik, süre), melodi, uyum, ritim, doku, yapı veya form, ifade (dinamikler, tempo, artikülasyon). Bir şeyi öğrenmek

ve öğretmek için temel ögeler tanımlar üzerinde fikir birliğine ihtiyaç vardır. Bu ögeler, Batı kültüründeki şekliyle müziğin temel unsurlarını içermektedir. Tonlar, her notaya benzersiz sesini veren şeydir. Tını, sesin tonlardan kaynaklanan rengidir. Her sesin; tiz, yüksek, alçak, yumuşak gibi sıfatlar veya metaforlar kullanılarak tanımlanan benzersiz bir ton rengi vardır. Perde, notanın titreşim frekansı; genlik, bir sesin ne kadar yüksek veya yumuşak olduğu; süre, sesin ne kadar uzun veya kısa olduğudur. Melodi, bir dizi müzik notası ve genellikle ifadeler halinde düzenlenen bir dizi adım; uyum, genellikle akorları oluşturan eşzamanlı ve dikey nota kombinasyonu; ritim, müziğin zaman içindeki organizasyonudur. Doku, bir parçadaki ses, melodi ve ritim katmanlarının yoğunluğu yani kalınlığı veya inceliğidir. En yaygın doku türleri: Monofoni, yalnız bir ses; homofoni, sese eşlik eden bir melodi; polifoni, iki veya daha fazla bağımsız sesdir. Yapı veya Form, bir parçanın bölümleri veya hareketleridir. Dinamikler; ses yüksekliğinin kademe kademe artması veya azalması; tempo, dakikadaki vuruş sayısı yani bir müzik parçasının ne kadar hızlı veya yavaş çalındığı veya söylendiğidir. Artikülasyon, notaların çalınma veya kelimelerin telaffuz edilme şeklidir. Örneğin; uzun veya kısa, vurgulu veya vurgusuz vb. (Sarrazin, 2016).

Genel olarak müzik kavramını ifade etmek gerekirse müzik; ses, ritim, melodi ve armoni bileşenlerinin bir araya gelmesiyle oluşur. Yorumlama kalitesini artırmak için bunlara nüans özellikleri de eklenmelidir. Nüans kullanımı, müzik eserlerinin ifade gücüne güç katabilecek derecede önemli olabilir. Müzik eserlerine nüans eklenerek istenilen duygu ve anlam daha etkin hale getirilebilir.

Diğer taraftan müzik, bir ses kaynağı olmadan anlamsızdır, bu nedenle müzikte ses en temel unsurdur. Ardından ritim gelir ve kısaca seslerin süre değerlerini belirleme özelliğidir. Melodi ise ardışık seslere anlam veren sihirli bir formül gibidir. Bir anlamda her müzik eserinin formülü melodisinde gizlidir. Armoni ise daha sanatsal içerikle tasarlanmış müzik ürünlerinde kullanılan ve melodiyi daha zengin ve kapsamlı bir şekilde duymaya odaklanan bir yapıdır. Nüans ise duygunun anlamını ve yoğunluğunu artıran gizli püf noktasıdır. Müzik kavramı, bu unsurların birleşiminden oluşan büyüleyici bir sanatın sözlere yansımasıdır (İmrik ve Haşhaş, 2020).

2.1.2. Türk Müziği

Çok köklü bir geçmişe sahip olduğu bilinen Türk Musikisi, ortaya çıktığı zaman ve zemin dikkate alındığında çok çeşitli bir mirası potasında eritmiş, bünyesine katmış ve

bugün bildiğimiz halini almıştır. Günümüze ulaşan müzik eserlerine baktığımızda rahatlıkla görülebilen tarihi derinliğin 19. yüzyıla kadar uzandığı bilinmektedir. Müzikteki bu köklü birikimin meşk sistemi adı verilen eğitim sistemi ile geçmişten günümüze aktarılması büyük önem taşımaktadır. Türk müziğinde meşk, bir müzik parçasının bir usta tarafından yavaş yavaş çalınıp okunarak öğrenciye öğretilmesi ve öğrenilmesi anlamına gelir (Behar, 1993; Üstünkaya, 2021).

Bu aktarım sürecinde icra açısından belirli üslup ve tavırlar oluşmuş, bu üslup ve tavırların özellikleri asırlar boyunca günümüze taşınmış ve unutulmaktan kurtarılmıştır. Türk müziğinin ses ve çalgı icralarında icracıların kendilerine has çalım veya şarkı söyleme tarzlarını ifade etmek için üslup ve tavır kavramları aynı cümle içinde birlikte veya birbirinin yerine kullanılmaktadır. Tavır kelimesinin sözlük anlamı, sözlü veya enstrümantal bir parçayı yorumlamanın bir yolu olarak ifade edilir. Aynı notayı icra eden iki sanatçının icrasındaki fark, tavırlarından kaynaklanmaktadır. Vibratolar, çarpmalar gibi ince nüanslar; tavrın bir unsuru olarak kabul edilebilir (Gerçek, 2008; Tan, 2008).

Genellikle tavır kelimesiyle hemen hemen aynı anlamda kullanılan bir diğer kelime de "üslup" kelimesidir. Bu kelime sözlükte; bir sanatçının ya da bir dönemin kendine özgü anlatım biçimi, ifade etme yolu veya stili olarak ifade edilmektedir. "Ahmet Haşim'in üslubu", "Namik Kemal'in üslubu", "Klasik üslup" şeklinde örneklendirilir. Başka bir deyişle; sanatçının güzel sanatlarda izlenen içsel karakterinin özel yoluna üslup, genel yoluna ise ekol denir. Üslup, sanatçının ibdâ kabiliyetini göstermesi açısından oldukça önemli bir kavramdır. Üslup, bir eser bestelenirken ya da icra edilirken uygulanan bir ifade biçimi olarak ele alınır; tavır ise müzisyenin beste veya icra sırasında içinde bulunduğu hali olarak ifade edilir. Kısa ve öz bir ifadeyle "üslup benimsenir, tavır takınılır" denilebilir (Öztuna, 1969; Aktaş, 2014).

Söz ögesinin müzik eserlerinde kullanımı toplumsal tercihlere ve müzik türlerine göre farklılık gösterse de özellikle Türk müziğinde belki de müziğin kendisi kadar önemlidir. Türk müzik kültüründe duygu aktarımında söz ögesi müzikle birleştirilebilir ve daha anlamlı bir anlatım yeteneği kazanılabilir. Bu durum geleneksel müzikte daha yaygındır. İnsan ruhu müzikal unsurlardan etkilenirken, bu etki adeta kelime unsuru ile perçinlenmiştir. Hatta bazı müzik türlerinde kelime ögesinin müzik ögesinden önce geldiğini söylemek mümkündür. Hip hop kültürünün bir parçası olan rap müzik buna güzel bir örnektir. Buna karşılık klasik batı müziği gibi sanatsal müzik türlerinde ise tam tersi durumlarla karşılaşmaktadır. Özellikle klasik batı müziğinde insan sesi için hazırlanan müzik eserleri dışında söz ögesine fazla yer verilmemekte, enstrümantal

müzikle birlikte melodik ve armonik yapı daha ön plana çıkmaktadır. Genel anlamda değerlendirildiğinde söz unsuru, müzik unsurunun vazgeçilmez bir tamamlayıcısıdır (İmîk ve Haşhaş, 2020).

2.1.3. Türk Müziğinde Formlar

Formlar, eserlerin biçimleri anlamına gelir ve her gelişmiş müzikte olduğu gibi Türk Musıkisinde de formlar vardır (Özkan, 2006). Musıkimiz, saz musıkisi ve söz musıkisi olarak kendi arasında ikiye ayrılır. Söz musıkisi de Dini ve La Dini (Din dışı) olmak üzere kendi arasında ikiye ayrılır (Ünal, 2021).

Saz musıkisi; sadece enstrümanları icra edenlerin becerilerini belli bir düzen içinde sergilemek, herhangi bir sözlü esere başlamak ve bunları enstrüman icra eğitiminde kullanmak amacıyla bestelenmiş eserlerdir. Türk musıkisinde enstrümantal müzik bölümü sözlü müzik bölümünün gerisindedir ve Batı müziğinde durum bu konuda tam tersidir (Öztuna, 1990). Saz musıkisinin en önemli formları arasında; saz semaisi, peşrev, medhal, aranağme, taksim, koda, sirto, oyun havası, longa ve saz eseri gibi türler yer almaktadır (Ünal, 2021).

Sözlü musıki ise Dini ve La Dini (Din dışı) musıki olmak üzere iki ana başlık altında incelenmektedir. Sözlü musıki, çeşitli dönemlerden günümüze kadar ulaşan formları içermektedir. Dini musıki, tekke musıkisi ve camii musıkisi olarak ikiye ayrılır. Tekke musıkisi; durak, ayin, ilahi, na't, miraciye ve şugül gibi formları içerirken; camii musıkisi, ezan, tekbir, mahvel sürmesi, mevlid ve sala't gibi formları içerir (Ünal, 2021).

La dini musıkisi, tarihsel süreçte özellikle III. Selim sonrasında yaşanan değişim hareketlerinin de etkisiyle farklılaşma sürecine girmiştir (Özkan, 2006). Sözlü musıki başlığı altında; kar, kar-ı natık, karçe, beste, ağır semai, murabba beste, nakış beste, türkû, şarkı, köçekçe, tavşanca, gazel ve uzun hava gibi formlar yer almaktadır (Ünal, 2021).

2.2. Ney

Ney'in etimolojisi ve tarihçesi, ney yapımı, ney'in yapısı, ney'in bakımı ve ney çeşitleri konularına aşağıda yer verilmiştir.

2.2.1. Ney'in Etimolojisi ve Tarihçesi

“Ney” anlamına gelen ve Sümerce’den Farsçaya geçen “na” veya “nay” kelimeleri, kamış ve kargı anlamlarına da gelmektedir. Bu çalgının bilinen en eski adları bunlardır. Arapça'da üflemeli çalgıların neredeyse tamamı için kullanılan "mizmâr" kelimesi (nefes ve ses borusu ve yolu anlamına da gelir) ney için de kullanılmıştır. Türkçede ise her zaman “ney” olarak anılmıştır. Bazı Avrupa ülkelerinde (örneğin Romanya'da “naiu” olarak) benzer kelimelerle adlandırılmıştır (Öztuna, 1990).

Resim 1. Ney

Kaynak: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/hatay/kulturatlasi/ney-yapimi>, 12.12.2021

Farsça "icra eden, çalan" anlamına gelen "zeden" kelimesinden "neyzenden" kelimesi türetilmiş ve günümüzde bu kelime ney icracısı anlamında kullandığımız "neyzen" kelimesine dönüşmüştür. Arapça kaidelere göre oluşturulan “nâyî” kelimesi de aynı manada kullanılmıştır (Ney, 2021).

Tarihi uzantılarının Sümerler’e kadar dayandığı arkeolojik kalıntılarla kanıtlanan ney sazı, halk arasında uzun süre kullanılmış ancak özellikle tekkelerde ve dini alanlarda çok tercih edilen bir saz haline gelmiştir. Özellikle Mevlevi Müziği ve rükünlerinde ney çalgısına yüksek derecede kutsallık atfedilmiştir. Neye atfedilen bu kutsallık ve buna ek olarak teknik olanaklar açısından iptidâi bile sayılabilecek bu çalgı, icracıların icra açısından müzikal beklentilerini karşılamada en usta çalgılardan biri olarak görülmesine neden olmuştur (Üstünkaya, 2021).

Ney'in Sümer toplumunda MÖ 5000'den beri kullanıldığına inanılıyor. Bugün bu

çalgı hakkında elimizdeki en eski bulgu, MÖ 2800-3000 yıllarına uzanan ve Amerika Philadelphia Üniversitesi Müzesi'nde sergilenen ney'dir. Çalgının o dönemlerde de dini törenlerde kullanıldığı sanılmaktadır. Ney sesi insanları her zaman derinden etkilemiş ve özellikle dinsel duyguları çağrıştırmıştır. Assomption rahiplerinden Thibault, şiirinde ney sesini “gizemli, büyüleyici, ahenkli ve tatlı bir ses” olarak tanımlamıştır (Erguner, 1986; Bey, 1986).

Sesinin özelliği, ney'i kullanıldığı her toplumda önemli bir çalgı haline getirmiştir. Türkler tarafından İslamiyet'in kabulünden bu yana kullanılan ney, 13. yüzyıldan itibaren İslam tasavvufunun simgesi olmuştur. Büyük mutasavvıf, veli, filozof ve şair Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî'nin bunda etkili rolü olmuştur (Ney, 2021).

15. yüzyılda yaşamış bir kâşif olan Gıyaseddin Nakkaş seyahatnamesinde, özgün notalar geliştirip kullandığı da bilinen Hıtay Türkleri hanının sarayında gördüklerini şöyle anlatır: “Sadinfu kentindeki hanın sarayının önünde yaklaşık üç yüz bin kişi toplandı. Yaklaşık iki bin müzisyen enstrümanlarını akort ederek han için dua etti. Köslerin iki yanında kemençe, mûsikâr, ney ve diğer sazlarla hanendeler oturmuşlardı. Bazı neyzenler bildiğimiz şekilde ney çalarken, bazıları da ortadaki deliklerden üfleyerek çalıyorlardı.” (Akıncı, 1963).

Musikide ileri düzeyde olduğu bilinen Hıtay Türklerinin Orta Asya'da eski zamanlardan beri ney kullandığını ve hatta ney'i yan flüt gibi üflediklerini anlıyoruz. Özelliklerini tam olarak bilmesek de tarihte Hoş Nây veya Koş Ney, Nây-i Türkî, Kurre Nây gibi adını neyden türeyen birçok çalgı olmuştur. Ancak bu enstrümanların biçimlerinin günümüzdekilerden çok farklı olduğunu varsayıyoruz (Ney, 2021).

Türklerin İslamiyet öncesi dinleri olan Şamanizm, Totemizm ve Animizm'de müzik önemli bir rol oynamıştır. Bütün bu dinlerde ritüeller müzik eşliğinde icra edilirdi. Örneğin daha yaygın olan Şamanizm'de “kam”, “baksı” veya “şaman” denilen din adamları, ellerinde kopuz ile dolaşıp dini mesajlarını müzik yardımıyla iletirlerdi. İslam'da da müziğe karşı bir muhalefet yoktur. İslam peygamberi Hz. Muhammed, Kuran'ın güzel bir sesle ve kurallara uygun bir şekilde ahenkle okunmasını tavsiye etmiştir. “Tecvîd” ve “Kıraat” bu talebin sonucunda doğmuştur ve müzikle yakın ilişki içindedir (Ergun, 2017).

Müzik, Türklerin dini hayatında her zaman olmuştur. Müziğin özellikle tekkelerde, ayinlerde ve diğer dini törenlerde (zikir, cem, deveran vb.) önemli bir yeri olmasına rağmen, birçok tarikat merasimlerinde telli çalgılara izin vermemiştir. Ancak ney, bendir ile birlikte hemen hemen tüm tarikatlerin törenlerinde yer almıştır. Özellikle

Mevlevilik'te ney'in büyük önemi vardır ve gerçek müzik, insana sonsuz varlığı hissettirir. Bu sezgi ile insanı Allah'a yaklaştırır ve sonunda Allah'a ulaştırır. Bunda en tesirli ses ise ney'in sesidir (Yöndemli, 1997; Ney, 2021).

Hız. Mevlâna felsefesinde ney, “insan-ı kâmil”in (belirli aşamalardan geçerek tam olgunluğa erişmiş kişi) simgesidir ve aşk derdini anlatmaktadır. Ney; içi boşalmış, benzi sararmış, göğsüne ateşle delikler açılmış; ancak Yüce Yaratıcının nefesiyle dirilen, geldiği yeri özleyen, bağrından çıkan inilti ve çığlıklarla insanlara sırlar fısıldayan bir dosttur. Bu nedenle ney, Mevleviler tarafından kutsanır ve “nây-ı şerîf” olarak adlandırılır (Yöndemli, 1997).

Hız. Mevlâna tasavvufta yedi merteye tanımlamaktadır: Emmare, mülhime, levvame, mumainne, marziyye, raziye ve kamile. Seyr-u Süluk denilen yolculuğa çıkan dervişin ulaşacağı son nokta insan-ı kâmil yani olgun insan noktasıdır. Ney ise bu olgun insanın sembolüdür (İmza Atan Kadınlar, 2020). Ney sazının tarihçesinden bahsederken Hız. Mevlâna'dan önce ve sonra diye bahsetmek daha yerinde olur. Ney, tasavvufta ulaşılan son nokta olan "İnsan-Kâmil" in simgesi olması ve Mevlevi merasimlerinde çok önemli bir saz olarak kullanılması, ney'e belirgin ve önemli bir yer kazandırmıştır. Osmanlı İmparatorluğu döneminde daha çok tekkelerde tasavvuf müziği icrasında kullanılan ney, 19. yüzyılın sonlarına doğru ve Cumhuriyet döneminde Klasik Türk Musikisi ve çeşitli müzik topluluklarının icralarında kullanılmaya başlanmıştır (Karadağ, 2009).

2.2.2. Ney Yapımı

Resim 2. Ney'lik Kamış

Kaynak: <https://neyneva.com/ney-kamisi>, 15.11.2021

Ana malzemesi kamış olan ney'in yapımı için uygun kamış bulmak kolay değildir. Çünkü ney yapımı için gerekli olan kısa boğumlu kamış sayısı çok fazla değildir. Bulunan kamışların çoğunluğu ince ve uzun boğumludur. Ney; sert ve sık lifli kamıştan yapılır ve sarı renklidir. Ney için bulunan kamış mutlaka dokuz boğum olmalıdır ve boğumların aralıkları mümkün olduğunca birbirine yakın olmalıdır (Ney yapımı, 2021).

Doğada yer alan ney'lik kamış, yerden yukarı doğru baş aşağı yer almaktadır. Yere yakın boğumların kamış et kalınlıkları fazla olduğu için bu kısımlar ney yapımında kullanılmaz. Ney yapılan parçalar genellikle kamışın ortasında bulunur. Ney sazları sonbaharda, hava sıcaklığına bağlı olarak Ekim, Kasım ve Aralık aylarında kesilmelidir. Kamışın sararması gerekir. Kamış sararmamışsa, kesilmemeli; çünkü erken kesilen kamışlar kısa sürede buruşmaktadır. Kamışlar en geç Ocak veya Şubat aylarında kesilir ve kurumaya bırakılır. Ney için kabukları ve püskülleri sararmış kamışlar kesilir (Kalaycıoğlu, 2011).

Sert ve parlak mine de ney'de aranan özellikler arasındadır. Nil Nehri kıyıları dışında dünyanın en kaliteli sazlarının yetiştirildiği bölge Hatay ilinin Samandağ ilçesindeki Asi Nehri kıyılarıdır. En iyi kamışların yetiştirilmesi için oldukça uygun bir iklime sahip olan bölge hem yüksek ses kalitesi hem düzgünlük hem de güçlü çap sağlaması nedeniyle Ney çalgı aleti için tercih edilmektedir (Ney yapımı, 2021).

Kamışlar toplanır ve birkaç ay bazı durumlarda ise bir yıl kurumaya bırakılır. Kuruduktan sonra ölçü ayarlamaları yapılır. Ölçüm ayarları yapılan ney, hangi karar sesine uygunsa, o karar sesine göre kamışın kesimi yapılır. Ölçü ayarlamalarından sonra matkap ve benzeri delme aletleri ile delikler açılır. Milimetre hesabı yapılarak açılan deliklerde hata olmamalıdır. Aksi takdirde ses kayabilir. Daha sonra açılan perdeler zımparalanarak hafif yağlanır. Ney'in başparesi ve parazvânesi takılır. Parazvâne genel olarak alpaka gümüşünden yapılmaktadır. Parlatılarak kamışın her iki tarafına yerleştirilen parazvâne, kamıştaki aşınma veya olası çatlamları önlemek için takılır. Sonrasında başpare takılır. Başpare hem temiz bir ses elde etmek hem de dudaklarda olası bir yırtılmayı önlemek için takılır. En sonunda ney'in ustası, ney'in ses ayarını (akordunu) yapar. Ayar doğru değilse, milim hesabı ile kamıştan bir parça kesilir ve sesler tekrar kontrol edilir (Kalaycıoğlu, 2011; Ney yapımı, 2021).

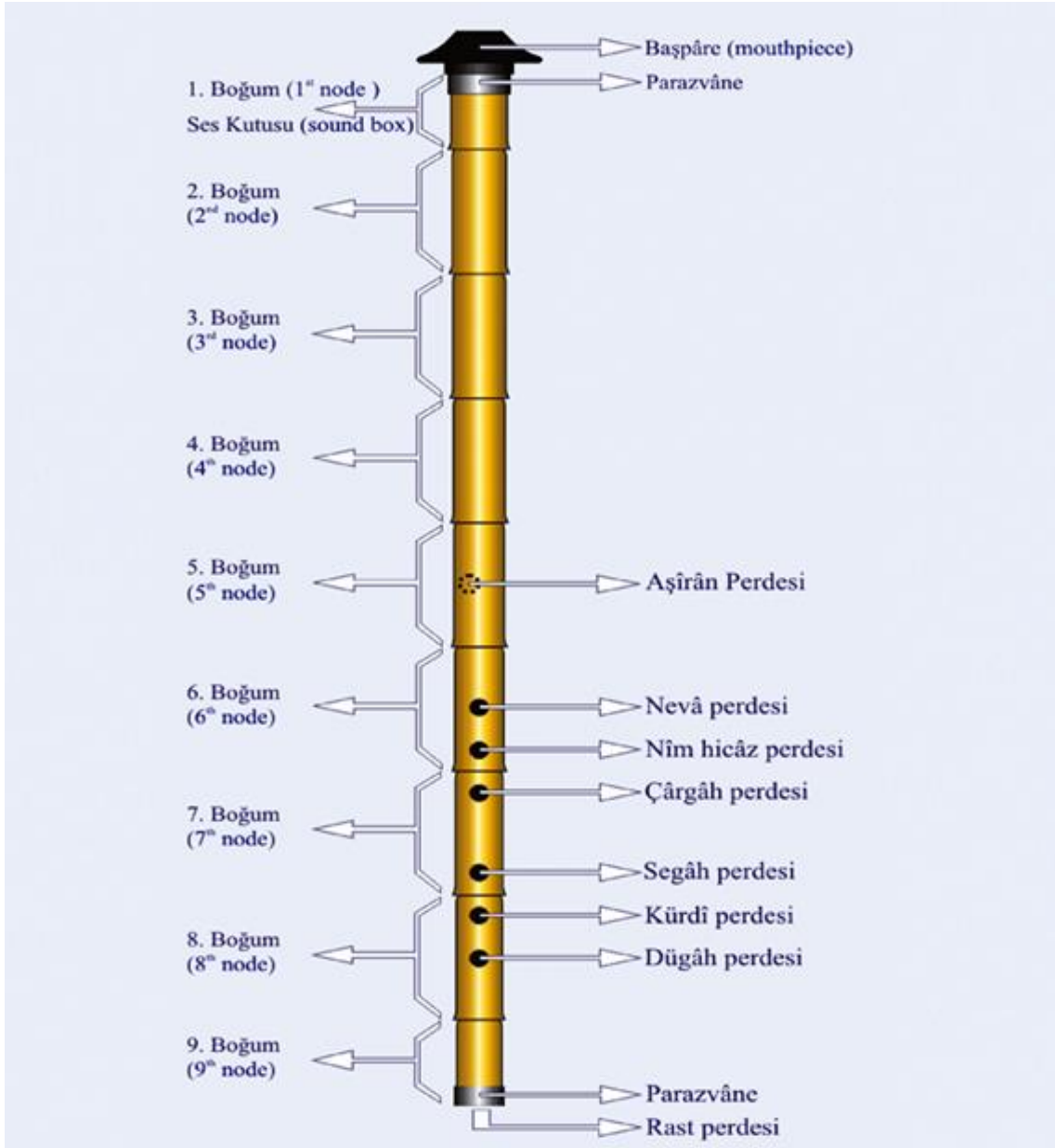
2.2.3. Ney'in Yapısı

Ney, üç parçadan oluşan ve Türk musikisinde kullanılan nefesli bir sazdır.

1. Kamış: Ney için sıcak iklimlerde yetişen kamışlar tercih edilmektedir (Karadağ, 2009). Ney; sert ve sık lifli kamıştan yapılır ve sarı renklidir. Ney için bulunan kamış mutkala dokuz boğum olmalıdır ve boğumların aralıkları mümkün olduğunca birbirine yakın olmalıdır (Ney yapımı, 2021).

2. Başpare: Ney'lerin üflenene yeri yeri olan üst ucuna takılır. Delrin, fildişi, abnoz gibi maddeler kullanılsa da genellikle manda boynuzundan yapılmaktadır (Karadağ, 2009). Daha net bir ses elde etmek ve dudakların zarar görmemesi için üst deliğe başpare adı verilen bir ağızlık takılır. Başpare genellikle manda boynuzundan yapılsa da fildişi, delrin, fiber, teflon, abanoz veya şimşir gibi sert ağaç veya benzeri malzemelerden de yapılabilir. Başparenin; dudaklara değen açıklığının boyutu, iç derinliği ve dış çapı neyzenlerin istek ve alışkanlıklarına göre değişebilmektedir (Yücel, 2021).

3. Parazvane: Çatlamayı engellemesi amacıyla ney'lerin üst ve alt ucuna takılan bileziklerdir. Altın, gümüş, bakır gibi maddelerden yapılmaktadır (Karadağ, 2009).

Resim 3. Ney'in Bölümleri

Kaynak: Yücel (2021)

2.2.4. Ney'in Bakımı

Ney yapılırken kamışların doğal yapıları muhafaza edildiği için her birinin farklı özellikleri vardır. Neyzen, düzenli olarak çalarak ve neyinin bakımını yaparak üflediği neyin özelliklerini öğrenebilir ve ondan en yüksek verimi alabilir (Ney, 2021).

Ney'i uzun yıllar üstün performans ve yüksek verimle kullanabilmek için başparesini farklı neylerde kullanmamak ve konik açısı farklı olan bir başpareyi ney'e takmaya çalışmamak gerekir. Sobanın yanına, ısıtıcı özelliği olan yerlerin üstüne

koymak veya soğuk havalarda uzun süre korumasız bırakmak kamışın yapısında çeşitli bozulmalara neden olabilir. Bu nedenle ney, ani sıcaklık değişimlerine maruz kalmamalıdır (Karadağ, 2009).

Neyde en sık karşılaşılan sorunlardan birisi eğilmelerdir. Bu nedenle uzun süre duvara dayalı bırakılmamalı, masa üstü gibi düz bir yüzeye konulacaksa başparesi masanın yüzeyinin dışında kalacak şekilde yani gövdenin tamamı yüzeye temas edecek şekilde düz zemine konmalıdır (Yücel, 2021).

Ney ayda bir veya iki haftada bir yağlanmalıdır. Bu işlem kamışın çatlamasını önlemek, sesin güzelliğini ve kalitesini korumak ve kamışı beslemek açısından önemlidir. Yağlama süresi kamışın yapısına ve üfleme sıklığına göre değişir. Yağlamada önceli olarak sıvı tatlı badem yağı, ikinci olarak susam yağı, bunlar yoksa ayçiçeği veya fındık yağı kullanılabilir. Harbinin yağlama amacıyla kullanılması, eklemlerde aşınmalara ve küçük kırılmalara neden olacağından mümkün olduğunca kullanılmamalıdır. Ney'i yağ dolu bir tankta 1-2 saat beklettikten sonra 4-5 saat süzdürülüp sadece dışını kurutmak en ideal yağlama yöntemidir (Karadağ, 2009).

2.2.5. Ney Çeşitleri

Neyler uzunluklarına ve ses ayarlarına göre çeşitli isimler alırlar. “Mabeyn”, iki neyin arası akortta olan neylere denir. “Nısfıye”, esas akortta olan neylerin yarı frekansında olan, başka bir deyişle bir oktav tiz sesini veren neylere denilmektedir. “Nısf” kelimesi “bir bütünün yarısı” anlamına gelmektedir (Karadağ, 2009).

Ney çeşitlerine ve ölçülerine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir (Karadağ, 2009; Ney, 2021; Yücel, 2021):

Tablo 1.

Ney Çeşitleri ve Ölçüleri

Bolâhenk Nısfıye (Ana âhenk)	505-525 mm
Bolâhenk-Sipürde Mâbeyni (Ara âhenk)	545-565 mm
Sipürde (Ana âhenk)	570-600 mm
Müstahsen (Ara âhenk)	605-635 mm
Yıldız (Ana âhenk)	640-670 mm
Kız (Ana âhenk)	680-720 mm
Kız-Mansur Mâbeyni (Ara âhenk)	730-760 mm
Mansur (Ana âhenk)	770-810 mm
Mansur-Şah Mâbeyni (Ara âhenk)	820-860 mm
Şah (Ana âhenk)	865-890 mm
Dâvud (Ana âhenk)	900-940 mm
Dâvud-Bolâhenk Mâbeyni (Ara âhenk)	960-1000 mm
Bolâhenk (Ana âhenk)	1010-1040 mm

Kaynak: Karadağ (2009); Ney (2021); Yücel (2021)

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın metodu ve kapsamı ile veri toplama süreci ve verilerin analizine yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Metodu ve Kapsamı

Burcu Karadağ'ın hayatı ve kadın neyzen olarak Türk müziğine katkılarını incelemek bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırmanın amacı doğrultusunda araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır.

Nitel araştırmayı, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konulmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlamak mümkündür (Büyüköztürk vd., 2012).

Doküman analizi, yazılı belgelerin içeriğini titizlikle ve sistematik olarak analiz etmek için kullanılan bir nitel veri toplama yöntemidir. Dokümanlar uzun yıllardır nitel araştırmalarda önemli bir unsur olmuştur. Doküman çeşitleri olarak kitaplar, mektuplar, dergiler, günlükler, haritalar, çizelgeler, gazeteler, fotoğraflar, istatistikler, yasal metinler, yasa ve yönetmelikler, anılar, röportajlar, okul kayıtları, sağlık ve kamu kayıtları, resimler, videolar, mesajlar vb. sayılabilir. Özellikle son yıllarda, metodolojinin bir parçası olarak doküman analizi yapan araştırma ve makalelerin sayısında artış olmuştur. Literatürde en çok kullanılan doküman inceleme yöntemi; dokümana ulaşmak, orijinal olup olmadığını teyit etmek, dokümanı anlamak, analiz etmek ve verileri kullanmaktır (Kıral, 2020).

3.2. Veri Toplama Süreci ve Verilerin Analizi

Burcu Karadağ ile ilgili yazılı, görsel, işitsel kaynaklar taranmış ve bu kaynaklara ulaşılmış, kaynaklara ulaşıldıktan sonra bu kaynakların orijinalliği kontrol edilmiş, elde edilen dokümanlar tek tek incelenmiş, video kayıtları vb. belgeler defalarca dinlenmiş ve yazıya aktarılmış, sanatçı ile ilgili yapılmış röportajlar en ince ayrıntısına kadar gözden geçirilmiş, kaynaklarda yer alan bilgiler birbirleri ile karşılaştırılmış ve sonunda bilgiler

analiz edilerek veriler kullanılmıştır.

Ayrıca Burcu Karadağ'ın kendisi ile ilgili bir görüşme yapılmıştır. Görüşme öncesinde, yapılacak görüşmeye yönelik yarı yapılandırılmış bir görüşme formu (Ek 1) hazırlanmış ve bu formda yer alan sorular doğrultusunda görüşme gerçekleşmiştir. Yapılan görüşme sanatçının izniyle ses kaydına alınmış ve bu ses kaydı yazıya aktarılmıştır (Ek 2).

Araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Bölüm I: Giriş, Bölüm II: Kuramsal Açıklamalar ve İlgili Araştırmalar, Bölüm III: Yöntem, Bölüm IV: Bulgular, Bölüm V: Sonuç ve Öneriler.

Giriş bölümünde; (1) araştırmanın problemi, (2) araştırmanın amacı, (3) araştırmanın önemi, (4) sınırlılıklar ve (5) tanımlar yer almaktadır.

Kuramsal açıklamalar ve ilgili araştırmalar bölümünde; (1) müzik olgusu ve Türk müziği ile (2) ney konusu ele alınmıştır. Müzik olgusu ve Türk müziği; (1) müzik olgusu, (2) Türk müziği ve (3) Türk müziğinde formlar olarak üç alt başlıkta incelenmiştir. Ney ise (1) ney'in etimolojisi ve tarihçesi, (2) ney yapımı, (3) ney'in yapısı, (4) ney'in bakımı ve (5) ney çeşitleri olarak beş alt başlıkta incelenmiştir.

Yöntem bölümünde; (1) araştırmanın metodu ve kapsamı ile (2) veri toplama süreci ve verilerin analizi yer almaktadır.

Bulgular bölümünde; (1) Burcu Karadağ ve Sanatı ile (2) Burcu Karadağ'ın Türk müziğine katkıları konularına yer verilmiştir. Burcu Karadağ ve Sanatı; (1) Burcu Karadağ'ın hayatı, (2) Burcu Karadağ'ın diskografisi, (3) Burcu Karadağ'ın müziğe ve ney'e bakış açısı, (4) Burcu Karadağ'ın ney üslubu ve tavrı, (5) Burcu Karadağ'ı diğer neyzenlerden ayıran özellikler, (6) Burcu Karadağ'ın ney sazının ülkemiz ve dünyadaki yerine bakışı, (7) Burcu Karadağ'ın gözünden ülkemizdeki kadın neyzenler ve (8) Burcu Karadağ'ın müzikte geleceğe yönelik planları ve hayalleri olmak üzere sekiz alt başlıkta ele alınmıştır. Burcu Karadağ'ın Türk müziğine katkıları ise on alt başlıkta incelenmiş ve analiz edilmiştir. Bunlar; (1) Türk müziği eğitime katkıları, (2) birçok önemli müzisyenle çalışmalarını birleştirmesi, (3) yurt içinde ve yurt dışında konserler vermesi, (4) uluslararası çalışmalarda Türkiye'yi temsil etmesi, (5) albüm ve kitap yayınları, (6) besteleri ile yeni eserler üretmesi, (7) kadın neyzen olarak örnek teşkil etmesi, (8) yeteneği ile yetinmeyip başarıya inanması ve çalışması, (9) ney sesi ile müzik terapisine katkı sağlaması ve (10) kalıplaşmış yargıları kırarak gençlere ney'i sevdirmesidir.

Sonuç ve öneriler bölümünde; araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen öneriler sunulmuştur.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bulgular bölümünde Burcu Karadağ ve Sanatı ile Burcu Karadağ'ın Türk müziğine katkıları konularına yer verilmiştir.

4.1. Burcu Karadağ ve Sanatı

Burcu Karadağ ve Sanatı, sekiz alt başlıkta ele alınmıştır. Bunlar; (1) Burcu Karadağ'ın hayatı, (2) Burcu Karadağ'ın diskografisi, (3) Burcu Karadağ'ın müziğe ve ney'e bakış açısı, (4) Burcu Karadağ'ın ney üslubu ve tavrı, (5) Burcu Karadağ'ı diğer neyzenlerden ayıran özellikler, (6) Burcu Karadağ'ın ney sazının ülkemiz ve dünyadaki yerine bakışı, (7) Burcu Karadağ'ın gözünden ülkemizdeki kadın neyzenler ve (8) Burcu Karadağ'ın müzikte geleceğe yönelik planları ve hayalleri.

4.1.1. Burcu Karadağ'ın Hayatı

Resim 4. Burcu Karadağ ney üflerken

Kaynak: <https://www.burcukaradag.com/biyografi/>, 05.01.2022

1979 yılında İstanbul'da dünyaya gelen Burcu KARADAĞ, İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Çalgı Eğitim Bölümü'nden

mezun oldu. Niyazi Sayın ve Salih Bilgin'den "Ney", Doğan Dikmen ve Erol Sayan'dan Türk Musikisi Solfej ve Nazariyat, Ali Eral'dan Batı Musikisi dersleri aldı. Çalgı Eğitimi Yüksek Bölümüne 1996 yılında girerek buradan 2000 yılında mezun oldu. "Türk Musikisi Konservatuvarlarında 4 Yıllık Lisans Ney Eğitimi İçin Bir Müfredat Programı Önerisi" isimli teziyle, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Müziği Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı'nı tamamladı (TRT 2 Hayat Sanat, 2019; İmza Atan Kadınlar, 2020; Burcu Karadağ, 2022; Neyzen Burcu Karadağ, 2022).

Tülay Taşlacioğlu ve Fuat Başar'dan geleneksel Türk sanatlarından "ebru sanatı"nı 1996 yılında öğrenmeye başladı. Türk Kültürüne Hizmet Vakfı'na bağlı Caferağa Medresesi'nde 1998- 2012 yılları arasında ney dersleri verdi ve birçok öğrenci yetiştirdi. Cemal Reşit Rey Türk Müziği Topluluğu'nda 2005-2007 yılları arasında görev aldı. Ney öğretim görevlisi olarak halen devam ettiği T.C. Haliç Üniversitesi Türk Müziği Konservatuvarı'nda 2004 yılında çalışmaya başladı (TRT 2 Hayat Sanat, 2019; Burcu Karadağ, 2022; Neyzen Burcu Karadağ, 2022).

Fazıl Say, Trilok Gurtu, Sertab Erener, Tuluğ Tırpan, Rudiger Oppermann, Angelika Akbar, Martin Grubinger, Önder Focan, İhsan Özgen ve Okay Temiz gibi birçok önemli müzisyenlerle birlikte çalışmalar yaptı. Birçok orkestralar, topluluklar ve musiki dernekleriyle birlikte okul yıllarından başlamak üzere yurt içinde ve yurt dışında çeşitli konserler verdi. Almanya, Fransa, İtalya, Belçika, İsviçre, Lüksemburg, Avusturya, Bosna Hersek, Japonya, Azerbaycan, Kazakistan, Hindistan, Mısır, Umman, Cezayir ve Dubai konserler verdiği ülkelerden bazılarıdır (Show Haber, 2019; İmza Atan Kadınlar, 2020; Burcu Karadağ, 2022; Neyzen Burcu Karadağ, 2022).

2012 yılı mart ayında Fazıl Say tarafından bestelenen Hezarfen Ney Konçertosu'nun Almanya'nın Mannheim kentindeki dünya prömiyerinde solistlik görevini üstlendi. Hindistan'ın başkenti Yeni Delhi'de 2012 yılında düzenlenen uluslararası flüt festivalinde Türkiye'yi temsil etti. Fazıl Say'ın ECHO 2013 klasik jüri özel ödülünü kazandığı "İstanbul Senfonisi" eserinde solist olarak görev aldı. Ayrıca Fazıl Say'ın Hezarfen Ney Konçertosu ve İstanbul Senfonisi adlı eserleri CD ve DVD olarak da yayımlandı (Burcu Karadağ, 2022; Neyzen Burcu Karadağ, 2022).

Klasik Türk musikisinin seçkin eserlerinden oluşan ve bir kadın ney icracısı tarafından yayınlanmış ilk albüm olma özelliği taşıyan "Neyzen" isimli albümü 2013 yılında yayınlandı. Ney eğitimi üzerine yazmış olduğu "Meşkte Ney Eğitimi" isimli kitabı ise 2013 yılında Pan Yayıncılık tarafından yayınlandı (TRT Haber, 2015; TRT 2 Hayat Sanat, 2019; Burcu Karadağ, 2022; Neyzen Burcu Karadağ, 2022).

TRT İstanbul Radyosu'na 1999 yılında ney sanatçısı olarak girdi ve birçok televizyon ve radyo programlarında görev aldı. TRT arşivinde bulunan ve Vahit Anadolu'nun yönetmenliğini üstendiği Klasik Türk Musikisi repertuarının en seçkin eserlerinden meydana gelen solo bir albüm yaptı (TRT Haber, 2015; Neyzen Burcu Karadağ, 2022).

Geleneksel Anadolu ezgileri ve caz yaklaşımını bir araya getiren ve nefesiyle yeniden hayat verdiği “Ney in Ethno Jazz” albümünü ‘Y Kültür Sanat’ etiketiyle Mart 2019’da yayınladı. ‘Ney in Ethno Jazz’ albümü, kendisine ait projenin ilk ürünüdür ve Anadolu’nun değişik yörelerine ait köklü melodileri modern caz tınılarıyla buluşturmaktadır. Ayrıca bu albüm, ney enstrümanını solo rolüyle merkezinde barındıran ve füzyon caz elementleriyle birlikte yerel ezgileri vurgulayan bir çalışma özelliği taşımaktadır (Sabah Gazetesi, 2015; Neyzen Burcu Karadağ, 2022).

Sanatçı, Haliç Üniversitesi Konservatuvar Türk Musikisi Bölümü’nde öğretim görevlisi olarak akademik çalışmalarına devam etmekte, çeşitli müzik topluluklarında görev alarak ve birçok sanatçı ile birlikte çalışmalar yaparak eserlerine yenilerini eklemekte ve hocası Ayla Makas’la birlikte ebru sanatı çalışmalarını devam ettirmektedir (TRT Haber, 2015; Burcu Karadağ, 2022).

4.1.2. Burcu Karadağ’ın Diskografisi

Burcu Karadağ’ın diskografisinin kronolojik sırası aşağıda verilmiştir.

Tablo 2.

Burcu Karadağ’ın Diskografisi

Ney in Ethno Jazz	2019	Y Kültür Sanat
Harmony of İstanbul	Kasım 2015	Ahenk Müzik
La Musique Soufie De Turquie – Neyzen	2013	Mega Müzik
Drums’n’chant – Martin Grubinger	2010	Deutsche Grammophon
Azize Bin Yılın Işığı	2009	
Fazıl Say Hezarfen Ney Konçertosu	2009	Ak Müzik
Raindrops by Angelika	2008	Universal Music
Ses ve Nefes Türk Müziği Topluluğu – Hz. Muhammed	2006	Ensar Neşriyat
Ferahnak Mevlevi Ayini İlk seslendirilişi – Otantik Türk Müziği Topluluğu	2003	Kalan Müzik
Solo Albüm	2002	TRT Arşiv
Kadın Besteciler	1998	Kalan Müzik

Kaynak: <https://www.burcukaradag.com>, Erişim tarihi: 05.01.2022

Ney in Ethno Jazz’da dünyada ilk kez ney, caz yaklaşımıyla bir araya gelmiştir. Perküsyon, piyano, kontrbas ve balabanın oluşturduğu derin yapı, türküleri yeniden yorumlayarak dinleyiciyi farklı bir yere çağırıyor. Sanatçılar farklı ülkelerden bir araya geliyor (CNN Türk, 2019; WOMEX, 2021).

Ney, vokal: Burcu Karadağ

Piyano: Etibar Asadli

Balaban, Zurna, Tütek: Alafsar Rahimov

Perküsyon, Davul, Vokal: Mehmet Akatay

Kontrbas, E. Bas: Enver Muhamedi

Bölge: İç Anadolu

Stiller: Jazz, Türk

Tür: Bant

Yayınlayan: Y Kültür Sanat

Resim 5. Ney in Ethno Jazz Ekibi

Kaynak: <https://www.burcukaradag.com/galeri>, Erişim tarihi: 05.01.2022

Ney in Ethno Jazz’da yer alan eserler ise aşağıda sıralandığı şekildedir (CNN Türk, 2019; Burcu Karadağ, 2022):

Akřam Olur Karanlığa Kalırsın – Söz ve Müzik: Anonim

Alma Attım Nar Geldi – Söz ve Müzik: Anonim

Bir Fırtına Tuttu Bizi – Söz ve Müzik: Anonim

Bir Könül Sındırmışam – Söz ve Müzik: Ramiz Mirişli, İslam Seferli

Gül Açtı – Söz ve Müzik: Anonim

Kara Üzüm Habbesi – Söz ve Müzik: Mehmet Şerbetçi

Kendim Ettim Kendim Buldum – Söz ve Müzik: Neşet Ertaş

Lotus – Söz ve Müzik: Anonim

4.1.3. Burcu Karadağ'ın Müziğe ve Ney'e Bakış Açısı

Burcu Karadağ, müziği ve icra ettiği ney sazını yaşamını sürdürmek için yapılan bir iş olarak görmemektedir. Müzik ve ney'i, var oluş sebebi olarak ve hayatının vazgeçilmez bir parçası olarak değerlendirmektedir. Kendisi ile yapılan görüşmede bu düşüncelerini şu şekilde dile getirmiştir:

“Bir kere ben müziğe çok küçük yaşta başladığım için müzik benim mesleğim değil ya da ney benim mesleğim değil. Tabi ki ondan para kazandım yıllar boyunca ama müzik ve ney, bu enstrüman benim var oluş sebebim. Hani musikişinaslık derken o benim aslında hayatım, nefes alış biçimim; ama şu var ki hiçbir zaman var olana güvenmedim. Yani musikişinaslıktaki en önemli özelliğim bu diyebilirim. Azim, hırs, çalışma, ya ben yetenekliyim, oturayım, nasıl olsa ben yaparım falan gibi şeyleri hiçbir zaman yapmadım. O yüzden musikişinaslık artı azim diye bunu anlatabilirim. Müzik de ayrıca benim mesleğim değil, ruhum, nefes alış biçimim (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 2).”

4.1.4. Burcu Karadağ'ın Ney Üslubu ve Tavrı

Sanatçı, formal eğitimin yanı sıra usta çırak ilişkisine dayanan bir eğitim silsilesinden gelmektedir. Ney'de uzun sesleri, vibrasyonu, diyafram kullanma tekniklerini içeren bir üfleyiş tarzı vardır. Ney üzerine aldığı eğitimlerin ve birlikte çalıştığı hocaların tarzının üzerine kendi tarzını oluşturabilmeyi başarmış bir duruşa sahiptir. Sanatçı, ney üslubu ve tavrını şu cümlelerle ifade etmektedir.

“Öncelikle Niyazi Sayın silsilesinden gelen bir eğitime sahip oldum ben şimdiye kadar bir usta çırak ilişkisiyle. Soy ağacına bakarsak benim hocam Salih Bilgin'di, onun hocası Niyazi Sayın, onun hocası Halil Dikmen, Aziz Dede'ye kadar giden bir soyağacımız var. Dolayısıyla ney'de uzun sesleri, vibrasyonu, diyafram kullanma tekniklerini içeren bir üfleyiş tarzımız var. Özellikle Niyazi Sayın hocamızın da Batı müziği ile ney'i birleştirmiş olduğu çalışmalarından sonra, kendisi de ney'in aslında sınırını zorlayan birçok icra gösterdi şimdiye kadar ve ben de hep o icraları dinleyerek

büyüdüm. Şöyle sakın bir icram var aslında. Hani o Türk müziğindeki belli başlı süsleme teknikleri, vibrasyon tekniklerini içeren bir tarzım var; ama onun dışında çoğu insanın da yorumu bu. Sakinleştiren, dinginleştiren, sakın bir tarzım, tavrım var. Gerektiğinde biraz deli olmayı da başarıyorum icrada; ama yani şöyle söyleyebilirim klasik Niyazi Sayın silsilesinden gelen klasik ney üslubunun üzerine, kendimden katabildiğim kendimi koyabildiğim bir tavır oluştu zamanla diyebilirim. Yani şuna çok mutlu oluyorum eğer insanlar bunu söylüyorlarsa ya bu Burcu, aynı Burcu bu, görmeden hani kimin çaldığını görmeden bu Burcu Karadağ'dır diyebiliyorlarsa ben o asıl zaman tarzımı tavrımı ortaya koymuşum demektir. Çünkü Salih Bilgin hocamız bize öyle söylerdi, “Herkesten dinleyip cebine bir şey koyacaksın, bir tane hocayı takip edeceksin; ama sonuç olarak kendi karakterini ortaya koyacaksın. Bütün şahsiyetini nefesinle sazına aktarıyor olabilmen lazım.” derdi. Biz de bunu yapabildiysek ne mutlu (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 3).”

4.1.5. Burcu Karadağ'ı Diğer Neyzenlerden Ayıran Özellikler

Sanatçı, meslek hayatında birçok zorlukla mücadele ederek bu günlere gelmiştir. Özellikle kadın neyzen olmanın zorluğunu yaşamış ve yaşamsal enerjinin bir kısmını bu konuda mücadele ederek harcamıştır. Yardım etme ve yol gösterici olma, sanatını genç nesillere öğretme ve aktarma, özellikle kız çocuklara rehberlik etme ve onların elinden tutma düşüncesine sahiptir ve bu düşüncelerini pratiğe aktarmaktadır. Sanatçının bu konudaki düşünceleri şu şekildedir:

“... Zaman içerisinde hani yardımlaşmak, hani ben küçükken şöyle zannediyordum; yani neyzen abilerim bana yardım edecek, elimden tutacak, işte yol gösterecek, kol kanat gelecek diye düşünmüştüm. Çünkü zaten kendime örnek aldığım hiçbir kadın olmadığı için şimdiye kadar, neyzen abilerimizden bunu bekledik; ama boşa çabaymış. Dolayısıyla her zaman dışlanarak büyüdüm ve beni diğer neyzenlerden ayıran en büyük özellik; başkalarına özellikle iyi bulduğum, degecek bu çocuğa dediğim öğrencilere, özellikle kız çocuklarına sonuna kadar yol açmak. Diğer neyzenlerden ayıran en büyük özellik bu çünkü ben böyle bir muamele görmedim. Öğrencisine böyle davranan neyzenlerin sayısı da çok az maalesef. Dolayısıyla yardımlaşmak, yol göstermek; en büyük erdemdir diye düşünüyorum (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 4).”

Diğer yandan sanatçı ney sazını klasik anlayışın dışına taşıyan ve onu modern müzikle birleştiren, gelişmeleri takip eden ve ney'in de gelişmesini sağlayan bir çaba içersidedir. Ayrıca ney sazını dünyaya tanıtan bir misyonu üstlenmiş bulunmaktadır. Sanatçı bu konudaki çalışmalarını şu cümlelerle bizlere aktarmaktadır:

“Teknik açıdan bakacak olursak klasik üslup, klasik eserler çalmak tabi ki bizim boynumuzun borcu; ama yaşadığımız yüzyıl itibarıyla sadece segâh saz semaisi çalarak ney'i gençlere aktaramayacağımız bir gerçek. Dolayısıyla sanatçı çağını takip eden,

çağına ayak uyduran sanatkâr olmak zorundadır. Bu tarih boyunca böyle gelmiştir. Ha bu demek değildir ki saçma sapan işler yapalım, atlayalım, zıplayalım böyle, yani bu saçmalıklardan bahsetmiyorum; ama çağa ayak uydurarak, geleneği gelecekle, modern müzikle birleştirip son derece de güzel işler yapılabilir. Dolayısıyla benim gördüğüm ve birçok neyzen arkadaşımın olmayan özellik benim bu alandaki çalışmalarım. Yani dünya müziği platformundan müziğe, dünyaya bakıyor olmak. Çünkü yurt dışına çok fazla gittim ve müziğin ordaki kimliğini biliyorum, etnik müzik ne demek onların gözünden bakıyorum. Ve ney ne demek, ney “a kind of flüt” dünya üzerindeki platformdan baktığınız zaman. Tamam bizim için kutsal bir enstrüman, onun arkasında derin bir kültür yatıyor; ama bunu bir Avrupalı’dan bunu beklemek abesle iştir. Bunu anlatması gereken kişi biziz. Biz yapacağız bunları, adam nerden bilsin ney işte tasavvufun sembolüdür, Mevlana’dır, sufizmdir. Bunları bilmez, bunları biz anlatacağız. Dolayısıyla ney dediğimiz zaman, “a fantastik flüt” diyorlar. Haaa, o zaman ne yapacağız! Onların gözünden bakıp, kendimizi bir yere koymamız lazım, yani ülkemizin kültürünü seğâh saz semaisi çalarak onlara aktarmamız mümkün değil (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 4).”

4.1.6. Burcu Karadağ’ın Ney Sazının Ülkemiz ve Dünyadaki Yerine Bakışı

Karadağ, ney sazının günümüzde daha popüler bir enstrüman olduğunu ifade etmekte; diğer yandan bir enstrümanı icra etmenin yolunun belli bir eğitim süreci gerektirdiğini ve ayrıca bir emek ürünü olduğunu vurgulamakta; birkaç aylık rastgele alınan bir eğitimle, eğitimci rolünün üstlenilmesinin yanlış olduğunu altını çizmektedir. Öte yandan toplumda var olan “ney’i böyle tutma çarpılırsın” gibi bazı yanlış inanışların olmaması gerektiği üzerine dikkat çekmektedir. Tüm bunların yanı sıra güzel icraların olduğuna da değinen sanatçı, herşeyin daha güzel olacağı konusunda ümitlidir. Bu konudaki duygu ve düşüncelerini aşağıda belirtildiği şekilde dile getirmektedir:

Şimdi bundan 20-25 sene evvelle kıyasla ney daha popüler bir enstrüman, daha çok genç insan ona teveccüh ediyor, çalmak istiyor, bu çok güzel. Ama tabi zaman içerisinde görüyoruz ki bazı insanların elinde de oyuncak oluyor. Şöyle ki hani ney nedir, nasıl çalınır vesaire gibi hiçbir konu hakkında bilgisi olmayan, iki ay bir yerden hasbelkader ney eğitimi almış insanların ben hocayım diye ortaya çıkıp, insanları gerçekten çok fazla saçma sapan şeylere yönlendirdiklerini görüyorum. Hele bir de internet çağındayız. Yani gördüğüm, dinlediğim, izlediğim videolar gerçekten korkunç. Çok üzülüyorum aslında ama sonra şöyle düşünüyorum; yani popüler olan herşeyin iyisi de çıkacak kötüsü de çıkacak ve bu kötüler zaman içerisinde elenecek diye düşünüyorum. Çünkü gerçekten internet ortamı özellikle tam bir gayya kuyusu, korkunç şeylerle karşı karşıyayız. Kadın neyzenler çıkmışlar ahkem kesiyorlar, bazı erkek neyzenler çıkmışlar ahkem kesiyorlar. İşte yok şunu şöyle yapma çarpılırsın, ney’i böyle tutma Allah çarpar, işte başın kapalı ney üfleyeceksin falan filan diye söylemleri olan birçok saçma sapan kayıt da görüyoruz. Yani tek duam bunların çok fazla insana ulaşmamış olması, ulaşmayacak olması tek duam bu inanmak isterseniz eğer. Ama güzel icralar, hani gerçekten sanatımızı, ülkemizi temsil edecek gençlerin de zaman içerisinde yetiştiğini de görüyoruz bir yandan. İnşallah herşey

daha güzel olacaktır (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 5).

“Dünyada ney sazı yeterince biliniyor ve icra ediliyor mu?” sorusunu ise Karadağ şu şekilde cevaplamaktadır:

“Uzak Doğu’da ney hiç bilinmiyor hiç. Amerika’nın yarısında da bilinmiyor. Tabi ki hani Orta Doğu, Asya, şey Orta Doğu’da zaten bilinen bir entrüman. Rusya’nın kuzeyinde de çok bilinen bir entrüman değil. En çok Avrupa’da ve Orta Doğu’da diyebiliriz bilinen ve icra edilen haliyle. Tabi ki tarzlar, tavırlar farklı. Ama özellikle Amerikalılar’ın ve Uzak Doğulular’ın ney’e olan tepkileri çok enterasandı hayatlarında ilk kez gördükleri için, çok şaşırmışardı ve sevmişlerdi ney’in sesini gerçekten ve ondaki o mistik havayı farketmişlerdi bu da beni ayrıca mutlu etmişti hatırladığım kadarıyla örnek vermek gerekirse eğer (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 7).”

4.1.7. Burcu Karadağ’ın Gözünden Ülkemizdeki Kadın Neyzenler

Sayısal olarak kadın neyzenlerin çokluğuna değinen sanatçı, sayısal çokluğa rağmen niteliksel olarak bu işi çok iyi yapan kadın neyzenin olmadığını söylemektedir. Diğer yandan ülkemizden çok yurt dışında ney sazını icra eden ve güzel çalışmalar yapan sanatçıların olduğunu belirtiyor. Bu konudaki tespitlerini şu şekilde açıklamaktadır:

“Evet gerçekten çok sayıda kadın ney öğrencisi var, kadın ney icracısı var; ama hani benim şu anda gerçekten ya bu işi çok iyi yapan bir kadın vardır dediğim birisi yok, henüz yok. Ama öğrencilerden inşallah gelecek zamanda iyi olacaklar var. Enterasandır ki yurt dışında özellikle Avrupa’da ney sazı ile ilgili çalışmalar yapan yabancılar var. Birkaç tane isim var, onlar güzel çalışmalar yapıyorlar bu da ayrıca enterasan bir anektottur. Yani Türkiye’den değil de bu işi profesyonelce yapan Avrupalılar’ın çıkıyor olması daha enterasan bir anektottur (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 6).”

4.1.8. Burcu Karadağ’ın Müzikte Geleceğe Yönelik Planları ve Hayalleri

“Türk müziğine katkı olarak gelecekte ne tür çalışmalar yapmayı planlıyorsunuz? Müzikte Burcu Karadağ’ın hayali nedir?” sorusuna cevaben sanatçı geleceğe yönelik planlarını ve hayallerini aşağıda aktarıldığı gibi sıralıyor:

“Gelecekte nasıl çalışmalar yapmak istiyorum. Bir kere Avrupa’da özellikle bir okul açmayı düşünüyorum. Çünkü hani az bulunan şey orda daha kıymetli, sanata ve sanatçıya verilen değer daha fazla. Dolayısıyla özellikle Avrupa’da hem ney hem de Türk müziği nazariyat dersi kursları verilen bir okul açacam inşallah yakın zamanda dim ve orda makam, müzik, ritim, usul, ney ve diğer enstrümanların derslerini bütün dünyaya veriyor

olacağız. En büyük hedefim bu ve önümde çıkartmayı düşündüğüm bazı projeler var albüm anlamında.

Bu Karadağ Ensemble ile yapmış olduğum Türk müziği albümünü biraz daha şey yapmak istiyorum, konserini albüm haline getirmek istiyorum öyle söyleyim. Sonra Çello grubuyla beraber hani bir Quartetle ya da kafamda yapmayı düşündüğüm başka bir albüm daha var. Sonra öğrencilerimden oluşan bir koro kurup onlarla konser yapmak istiyorum. Hani böyle zamanında yapılmıştı, iyi neyzenler bir araya getirilip Kırk Ney Bir Nefes gibi. Bunda sadece benim öğrencilerimden oluşan bir koro kurup öyle bir konser yapmayı düşünüyorum. Keşke hepsi kadın olsa tabi de bu mümkün değil. Öyle o kadar kadın iyi neyzen bulmamız şu anki şartlarda çok zor. Ve workshoplara devam ediyorum dünyanın her tarafında aynı şekilde.

Başka projelerim de var. Carnegie Hall’de mesela inşallah bir konser yapacam. Gene Türk müziği ekibimle ve ordaki müzisyenlerle collaboration bir şey olarak hani bir araya gelip birşeyler yapacağız. Şimdilik verebileceğim spoiler, kopyalar bunlar. İnşallah hepsi gerçek olur (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 11).”

4.2. Burcu Karadağ’ın Türk Müziğine Katkıları

Resim 6. Burcu Karadağ ve ney’i

Kaynak: https://www.facebook.com/burcukaradagney/photos_albums, 05.01.2022

Burcu Karadağ’ın Türk müziğine katkıları, literatür bilgisi ve kendisi ile yapılan görüşmeden (Ek 2) elde edilen bilgiler doğrultusunda incelenmiş ve analiz edilmiştir. Bu bilgiler ışığında Burcu Karadağ’ın Türk müziğine katkıları on alt başlıkta ele alınmıştır.

Bunlar; (1) Türk müziği eğitime katkıları, (2) birçok önemli müzisyenle çalışmalarını birleştirmesi, (3) yurt içinde ve yurt dışında konserler vermesi, (4) uluslararası çalışmalarda Türkiye'yi temsil etmesi, (5) albüm ve kitap yayınları, (6) besteleri ile yeni eserler üretmesi, (7) kadın neyzen olarak örnek teşkil etmesi, (8) yeteneği ile yetinmeyip başarıya inanması ve çalışması, (9) ney sesi ile müzik terapisine katkı sağlaması ve (10) kalıplaşmış yargıları kırarak gençlere ney'i sevdirmesi.

4.2.1. Türk Müziği Eğitime Katkıları

Sanatçı, almış olduğu birçok eğitimin yanı sıra “Türk Musikisi Konservatuvarlarında 4 Yıllık Lisans Ney Eğitimi İçin Bir Müfredat Programı Önerisi” isimli teziyle (Karadağ, 2009), Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Müziği Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı'nı tamamlamıştır. Ney sazının eğitimi ve öğretimine yönelik kaynakların yeterli düzeyde olmadığını gören sanatçı tezinde; öğrencilerin kolay anlayabileceği ve hızlı ilerleyebileceği, sade bir üslubun olduğu, seslerin ve makamların birbirleri ile ilişki içerisinde olduğu, eğitimin nazariyat ve repertuarla paralel düzeyde sürdürüldüğü bir müfredat önerisi geliştirmiştir.

Ayrıca Türk Kültürüne Hizmet Vakfı'na bağlı Caferağa Medresesi'nde 1998-2012 yılları arasında dili, ırkı, dini, mesleği ve yaşı farklı birçok insana ney dersleri vererek öğrenci yetiştirmiştir. Ney öğretim görevlisi olarak halen devam ettiği T.C. Haliç Üniversitesi Türk Müziği Konservatuvarı'nda bir taraftan akademik çalışmalarını yürütürken, diğer taraftan bilgi ve tecrübelerini öğrencilerine aktararak genç nesillerin yetişmesine önemli katkılar sağlamaya devam etmektedir.

Sanatçı Türk müziği eğitime vermiş olduğu katkılarını aşağıda belirttiği şekliyle anlatmaktadır.

“Öncelikle ilk önce söyleyebileceğim şey şimdiye kadar gerçekten 1000 ya da 1500 civarında öğrenci yetiştirdim diyebilirim. Öncelikle onlara ney'i sevdirdiğimi düşünüyorum. Çünkü bir hocanın eğitimdeki katkısı çok önemli. Ben çünkü ud çalmak isteyerek gitmiştim konservatuvara ama jürinin yönlendirmesiyle ney sazına geçtim ve hocamı sevdiğim için ney sazında kaldım. Dolayısıyla hocayı seviyor olması insanların bu anlamda çok önemli ve bu açıdan da insanlara ney'i gerçekten sevdirdiğimi düşünüyorum. Çünkü derslerim son derece eğlenceli geçer, hazır cevap kişiliğimle dersleri son derece sıcak, sempatik ve eğlenceli bir hale getiririm genelde öğrencilerimle. Özellikle çocuk yaştaki öğrencilerle aram iyidir. Bu anlamda gençlere ve yeni nesillere

bir katkıda bulunduğumu düşünüyorum açıkçası. Öğrencilerimden de aldığım şeyler bu yönde (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 10).”

4.2.2. Birçok Önemli Müzisyenle Çalışmalarını Birleştirmesi

Sanatçı; Fazıl Say, Trilok Gurtu, Sertab Erener, Tuluğ Tırpan, Rudiger Oppermann, Angelika Akbar, Martin Grubinger, Önder Focan, İhsan Özgen ve Okay Temiz gibi birçok önemli müzisyenlerle birlikte çalışmalar yaptı (TRT 2 Hayat Sanat, 2019; Show Haber, 2019; İmza Atan Kadınlar, 2020; Neyzen Burcu Karadağ, 2022). Sanatçı, çeşitli müzik topluluklarında görev alarak ve birçok sanatçı ile birlikte çalışmalar yaparak eserlerine yenilerini eklemekte, çalışmalarını ilerletmekte ve bu eserlerden insanların istifade etmesini sağlamaktadır.

Türkiye'nin eşi benzeri olmayan ney sanatçısı Burcu Karadağ ve ekip arkadaşları Paris'te müzik kariyerine devam eden genç piyanist Etibar Asadlı, Türkiye'nin tanınmış vurmali çalgı ustası Mehmet Akatay, Kafkasya'nın geleneksel üflemeli çalgıları 'balaban' ve 'tütek'te Alafsar Rahimov ve basta Enver Muhammedi; Anadolu tınıları ve caz armonilerini kendilerine has bir şekilde birleştirmektedirler. Müzisyenler farklı şehirlerde yaşasalar da kendi kültürel köklerini kullanarak; İstanbul'da, Paris'te, Bakü'de ve Kosova'da aynı anda yaşayan bütün bir ruhu inşa etmektedirler (WOMEX, 2021).

Yurt içinde ve yurt dışında farklı sanatçılarla ortak çalışmalar yürüten sanatçı, bunun bir zenginliğine dikkat çekmekte ve Türk müziğine katkısına değinmektedir. Bu konudaki düşünceleri şu şekildedir:

“Şimdi mesela Fazıl Say, ney sazından çok etkilendi ve biz onunla oturduk ney'in ses sistemi hakkında çalışmalar yaptık ve Fazıl Say, “*Hezarfen Ney Konçertosu*” yazdı. Şimdi bu büyük bir katkıdır Türk Müziğine. Neden? Türk kültürüne bir katkıdır aynı zamanda. Neden? Çünkü orda ney sazının orkestra disipliniyle bir solist oluşu var, aynı zamanda Hezarfen Ahmet Çelebi gibi önemli bir bilim adamının değerlendirilip ve gençlerimize anlatılmanın bir yolu var. Yani adamın hayatı bir konçertoda, ney'in sembol olduğu bir film gibi düşünün, şey yapıyor. Yeni bir eser ortaya çıktı burda mesela. Bu bir Türk müziğine bir katkıdır gerçekten (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 9).

Aslına bakarsanız şimdiye kadar benim yaptığım herşey Türk müziğine katkıdır. Türk kültürüne katkıdır. Her ne kadar yabancı işler, yabancı müzisyenlerle çalışmalar yapıyor gibi görünse de o çalışmalar vesilesiyle ulaştığımız kitleler, geri dönüş mesajları, aslında bunların hepsi Türk müziğine bir katkıdır. Müzikal icralar olarak Türk müziği denmese bile Türk müziğine katkı yapıyoruz. Bunun bilinmesini isterim, bunu ayrı bir not olarak düşünüyorum (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 11).

Türkiye'de oturup, bir devlet korosundan maaş alıp, Türk müziğine katkı sunmanız söz konusu değil. Yani bunun için daha farklı bir yerden bakıp, daha farklı müzik

türleriyle birleştirip, yabancı müzisyenlerle iyi yabancı müzisyenlerin ruhunda yaratılan etkilerden kendinize birşey katmanız lazım. Ne demek istiyorum. Şimdi mesela bir piyanist var, hayatı boyunca hiç Türk müziği dinlememiş, ney duymamış. Şimdi bu adamla ben beraber çaldığım zaman “ya Burcu” diyor “bu nasıl bir enstrüman böyle, benim buna özel bir şey yapmam lazım” (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 9).”

Sanatçı, ney’in farklı müzik türleri ile bir araya getirilmesine yönelik eleştirilere aşağıdaki ifadeleri ile cevap vermektedir.

Ha işte pop müziğinde çalınmamalı çalınmamalı, artık bu tür sorular çok geride kaldı. Bunlar 20-25 yıl evvelinin sorularıydı. İşte şunu yapmak ney’in şeyini öldürür, karakterini öldürür, şunu yapmak öldürür. Nasıl icra edildiği önemlidir, anlatabiliyor muyum? Yani başka soruların cevapları aranmalı, yani insanların duygularını, ilgilerini, sevgilerini sömürecek, sömüren insanların aslında duruşları sorgulanmalı. İki ay ney çalıp ben hocayım diye ortaya çıkan kişinin ahlakı sorgulanmalı ya da insanların dini duygularını sömürerek, buna ney’i de alet ederek kendine kitleler, dinleyiciler, takipçiler kazanan insanların ahlakı sorgulanmalı. Farklı müzik türleriyle ney’i bir araya getirmeye çalışan kişilerin yaptığı işler sorgulanacak en son sıradadır (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 9).

4.2.3. Yurt İçinde ve Yurt Dışında Konserler Vermesi

Resim 7. Burcu Karadağ’ın Konserlerinden Bir Görüntü

Kaynak: Burcu Karadağ’ın kendisinden temin edilmiştir, 18.01.2022

Sanatçı, birçok orkestralar, topluluklar ve musiki dernekleriyle birlikte okul yıllarından başlamak üzere yurt içinde ve yurt dışında çeşitli konserler verdi. Almanya, Fransa, İtalya, Belçika, İsviçre, Lüksemburg, Avusturya, Bosna Hersek, Japonya, Azerbaycan, Kazakistan, Hindistan, Mısır, Umman, Cezayir ve Dubai konserler verdiği ülkelerden bazılarıdır (TRT 2 Hayat Sanat, 2019; Show Haber, 2019; Burcu Karadağ, 2022; Neyzen Burcu Karadağ, 2022). Hocaları Salih Bilgin ve Niyazi Sayın ile birlikte çalışırken solo konserler yapması, ona Amerika ve Kanada kapılarının açılmasını sağlamıştır (İmza Atan Kadınlar, 2020).

Karadağ'ın elde etmiş olduğu başarı tek boyutlu olarak ele alınamaz. Sadece erkeklerle özdeşleşmiş bir müzik aleti çalan ilk kadın olmayı başarmadı. Ne dinlerken çıkılan o gizemli yolculuğa Batı'dakileri de dahil etti ve konser verdiği her yerde Doğu'yu ayakta alkışlattı (Saddak Dergisi, 2018).

Sanatçı, yurt dışındaki çalışmalarında ney sazını nasıl anlattığını, ney sazının solistliğini nasıl ortaya koyduğunu ve Anadolu kültürünü genç nesillere nasıl aktardığını şu cümleleri ile ifade etmektedir:

“... Yurt dışında yapmış olduğum seminerlerde, workshoplarda ney sazını bir yabancı dilde iyi anlattığıma inanıyorum ve şimdiye kadar birçok yabancı insanın; dildir, ırk fark etmeksizin ney sazına ilgi duyduğunu, benim icramı dinledikten sonra ney sazına ilgi duyduğunu söylediklerini görüyorum. Bu anlamda da hani onlara bir kapı olmuş olduğumu görüyorum zaman içerisinde bu da beni ayrıca mutlu ediyor ve özellikle Türk müziği icrasında biraz daha nasıl diim ney sazının önde olduğu özellikle Karadağ Ensemble grubuyla hani ney sazının solist olduğu ve arkasında küçük bir orkestranın çalmış olduğu bir müzik icrası yok şimdiye kadar. Dolayısıyla ney'in solistliğini bir anlamda pekiştirmiş oluyorsun. Yani ney birisinin arkasında çalınan bir enstrüman olmasının yanı sıra kendi başına solistlik yapabilen, kendi başına kendi şarkılarını, türkülerini söyleyebilen bir enstrüman. Bu anlamda da onun zaten var olan karakteri aşikâr, malum ama müzik icrası bakımından düşündüğümüzde onu daha da ön plana çıkarttığımı söyleyebilirim. Çünkü çoğu insan piyanonun solistliği eşliğinde bir konser nasıl gider bunu hayal edebilirler ya da bir keman eşliğinde keman sazının solistliğinde bir konser nasıl olur bunu hayal edebiliyorlar; ama bir ney için bunu hayal edemiyorlar. Ben de bunu bu anlamda gerçekleştirmiş oluyorum zengin repertuvarla. Yani bir Türk müziği konserine çıktığımız zaman Anadolu'nun her coğrafyasından, kültüründen örnekler veriyoruz ve bunu da genç nesillere aslında öğretmiş de oluyoruz bir yandan diye düşünüyorum (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 10).

Farklı coğrafyalarda farklı insanlarla Türk müziğini buluşturmanın önemini sanatçı şu ifadelerle ortaya koymaktadır:

“... Ama sabahtan akşama kadar aynı şeyleri icra edip, işte aynı koroya gidip, eve geri dönüp, sonra tekrar ertesi gün aynı koroya gidip eve geri dönüp Türk müziğine katkı sağlamamın bir olanağı yok. Nasıl yapacağız? Renklilikler arayacağız, yeni insanlarla tanışacağız, yeni müzik enstrümanlarıyla katkı yapacağız, daha evvel ne yapılmamış, neyle daha önce ne çalınmamış, ben buna nasıl bir katkı sağlayabilirim, ben bu müziği çalarsam hedef kitlem nedir. Bunlar çok önemli sorular ve ben hep bu soruların cevaplarını aradım (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 9).

Mesala Anadolu türkülerini aldım işte bu “Ethno Jazz Albümü”ne koydum ve dünyanın neresine gidersek gidelim işte “Kara Üzüm Habbesi”, “Kendim Ettim Kendim Buldum”, “Bir Fırtına Tuttu Bizi” gibi türkülerimizi, bizim kültürümüze mal olmuş türkülerimizi jazz standartlarıyla dünyanın her yerinde seslendiriyoruz. Dolayısıyla yabancılar merak ediyorlar, “Ya sen bir türkü okudun, bir şey çaldın, o neydi, biz bunu çok merak ettik” deyip araştırıyorlar. Şim o ben, ben yapmış oluyorum. Orda bir kapı açmış oluyorum, onun devamını dinleyen kişiler getiriyor: O neydi, işte bestecisi kim, bu adam bunu hangi duygularla yazmış? (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 9).

Yani ve de özellikle öğrencilerime de şunu anlatmak istiyorum her zaman. Bulunduğunuz yerden coğrafyayı anlamanız mümkün değil. Ya balık denizin içinde yüzdüğü sürece denizin içinde yüzdüğünü anlamaz. O balığın suyun dışına bir çıkması lazım nerde yüzdüğünü anlaması için. Dolayısıyla ben; öyle bir okyanusun içinde yaşıyorum ki, öyle bir coğrafyadayım, öyle bir müzik kültürünün içindeyim ki (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 9).”

4.2.4. Uluslararası Çalışmalarda Türkiye’yi Temsil Etmesi

2012 yılı mart ayında Fazıl Say tarafından bestelenen Hezarfen Ney Konçertosu’nun Almanya’nın Mannheim kentindeki dünya prömiyerinde solistlik görevini üstlenen sanatçı, Hindistan’ın başkenti Yeni Delhi’de 2012 yılında düzenlenen uluslararası flüt festivalinde Türkiye’yi temsil etmiştir. Ayrıca Fazıl Say’ın ECHO 2013 klasik jüri özel ödülünü kazandığı “İstanbul Senfonisi” eserinde solist olarak görev almıştır (Burcu Karadağ, 2022; Neyzen Burcu Karadağ, 2022). Sanatçı bir röportajında ülkenin tanıtımına vermiş olduğu katkıyı şu cümleleri ile özetlemektedir:

"Bir Alman gazeteci, 'Sana ülken fahri kültür ataşeliği verilmeli' dedi. Sadece yaptığım şeylere bakarak bunu söyledi. Bunu söylerken de memleketimden haberi yoktu. İnanın bir yabancıнын bunu fark etmiş olması gözlerimi yaşarttı." (TRT Haber, 2015).

Yurtdışında bazı yerlere ney’i ilk kez tanıtan sanatçı, bu anılarına yönelik duygularını şöyle anımsamaktadır:

“Amerikalılar’ın ve Uzak Doğulular’ın ney’e olan tepkileri çok enterasandı hayatlarında ilk kez gördükleri için, çok şaşırmışardı ve sevmişlerdi ney’in sesini gerçekten

ve ondaki o mistik havayı farketmişlerdi bu da beni ayrıca mutlu etmişti (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 7).”

Karadağ, Türk müziğini ve ney’i yurt dışında tanıtmanın önemini ve bu misyonunun sanatçı olarak üstlenilmesi gerektiğini şu cümlelerle vurgulamaktadır:

“... Yurt dışına çok fazla gittim ve müziğin ordaki kimliğini biliyorum, etnik müzik ne demek onların gözünden bakıyorum. Ve ney ne demek, ney “a kind of flüt” dünya üzerindeki platformdan baktığınız zaman. Tamam bizim için kutsal bir enstrüman, onun arkasında derin bir kültür yatıyor; ama bunu bir Avrupalı’dan bunu beklemek abesle işigaldir. Bunu anlatması gereken kişi biziz. Biz yapacağız bunları, adam nerden bilsin ney işte tasavvufun sembolüdür, Mevlana’dır, sufizmdir. Bunları bilmez, bunları biz anlatacağız. Dolayısıyla ney dediğimiz zaman, “a fantastik flüt” diyorlar. Haaa, o zaman ne yapacağız! Onların gözünden bakıp, kendimizi bir yere koymamız lazım, yani ülkemizin kültürünü segâh saz semaisi çalarak onlara aktarmamız mümkün değil (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 4).”

4.2.5. Albüm ve Kitap Yayınları

Sanatçı, Klasik Türk musikisinin seçkin eserlerinden oluşan ve bir kadın ney icracısı tarafından yayınlanmış ilk albüm olma özelliği taşıyan “Neyzen” isimli albümü 2013 yılında yayınlandı. Ney eğitimi üzerine yazmış olduğu “Meşkte Ney Eğitimi” isimli kitabı ise 2013 yılında yayınlandı (TRT Haber, 2015; TRT 2 Hayat Sanat, 2019; Burcu Karadağ, 2022). TRT arşivinde bulunan ve Vahit Anadolu’nun yönetmenliğini üstendiği Klasik Türk Musikisi repertuarının en seçkin eserlerinden meydana gelen solo bir albüm yaptı (TRT Haber, 2015; Sabah Gazetesi, 2015).

Sanatçı, eserleri konusundaki düşüncelerini şu şekilde dile getirmektedir:

“İlk albümüm Neyzen’i aslında ney öğrencilerimin beni yönlendirmeleri ile yaptım, çünkü repertuarı onlar seçtiler. Ney’de dinlemeyi en çok sevdikleri, onlara üslup ve tavır olarak en çok şey katacak eserlerden Klasik Türk Müziği’nin seçkin eserlerinden seçtim ... Türk Müziği metot kitaplarıyla öğrenilebilecek bir müzik türü değil. Usta çırak ilişkisi ile günümüze gelmiş bir müzik türü. Yazılı kaynaklara bakarak bu müziği ilerletmeniz mümkün değil. Birisinin size rehberlik etmesi lazım. O yüzden kitabın ismini Meşkte Ney Eğitimi koydum ...” (Sabah Gazetesi, 2015).

2019 yılında yayınlanan “Ney in Ethno Jazz” albümü, Geleneksel Anadolu ezgileri ve caz yaklaşımını bir araya getiren ve sanatçının nefesiyle yeniden hayat verdiği ve kendisine ait projenin ilk ürünüdür. Anadolu’nun değişik yörelerine ait köklü melodileri modern caz tınlarıyla buluşturmaktadır. Ayrıca bu albüm, ney enstrümanını

solo rolüyle merkezinde barındıran ve füzyon caz elementleriyle birlikte yerel ezgileri vurgulayan bir çalışma özelliği taşımaktadır (Burcu Karadağ, 2022).

4.2.6. Besteleri ile Yeni Eserler Üretmesi

Sanatçı, sadece ney'in icrası ile meslek hayatını sürdürmemekte ve yeni eserler besteleyerek Türk müziği dünyasını zenginleştirmektedir. Bu anlamda yapmış olduğu "Hagia (Ayasofya)" ve "Şedaraban Saz Semai" besteleri (Ek 3) bulunmaktadır. Bu bestelere yenilerini ekleme gayretleri ise devam etmektedir.

Karadağ, Ayasofya bestesinin ortaya çıkış hikayesini ve besteyi yapmak için Ayasofya Camii'sinden aldığı ilhamı şu duygu dolu ifadeleri ile anlatmaktadır:

"Ayasofya'nın şimdi hikayesini anlatım o zaman. O parçanın içinde aktarılmaya çalışılan o tarihsel süreci bu şekilde anmam daha manalı olur bence. Şimdi bundan yıllar evvel ben Caferağa'da ney dersleri verirken, gerçekten hayatımın çok berbat bir dönemindeydim. Maddi ve manevi açıdan sıfırdıydım yani ve dört yaşında bir çocukla terk edilmiştik. Yani oğlumla ben böyle kalakalmıştım ve daha binlerce problemle uğraşıyordum. O sabah da Ayasofya'nın yanında bulunan Caferağa Medresesi'ne yine derse gittim; ama içeri girmeden önce böyle yüzümü gözümü toparlamaya çalışıyorum. Çünkü sabaha kadar o kadar ağlamışım yani, diyorum biraz insana benzim de öyle içeri gireyim. Böyle bir baktım böyle, Ayasofya bana bakıyor ben Ayasofya'ya bakıyorum. Ya dedim ki "Ayasofya sen 1500 yıldır ayaktasın ve insan yapısısın" dedim. "Beni" dedim "Allah yaptı, ben yıkılmıcam" dedim ya, "sen yıkılmadıysan ben hiç yıkılmam" dedim, "çünkü beni Allah yaptı" dedim ve yüzümü gözümü topladım ve derse girdim akşamına bunu besteledim. O kadar etkilenmişim Ayasofya'nın o dik duruşundan. Bana gerçekten ilham verdi. Bu parçanın da kadınlara, hakkenen terk edilen ve çok zor durumda olan kadınlara, yalnız olan kadınlara örnek olacağını düşünüyorum. O yüzden bunun da şahsen kayıtlara geçmesini çok isterim (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 12)."

4.2.7. Kadın Neyzen Olarak Örnek Teşkil Etmesi

Ney çalmaya başladığı yıllar ve sonraki zamanlar sanatçı için kolay olmaz. Ünlü bir neyzen olarak hala bu mücadeleyi sürdürmekte, yaşamıyla ve sanatıyla; kadınların, Türkiye'nin ve de insanlığın gruru olmaya devam etmektedir.

Sanatçı, kadın neyzen olarak karşılaşmış olduğu güçlüklerin bazılarını vermiş olduğu bir röportajda şu şekilde ifade etmektedir:

"... Ders için sınıfa giren erkekler, 'Pardon ney hocasını aramıştım' diye sorunca 'Benim!' dediğimde sınıfı şöyle bir süzüp ak sakallı birini arıyor. Bir kadın neyzen olduğunu öğrenince şaşırıyorlar. Ama artık beni örnek alan çok kadın var. Benden sonra kadınların

neye ilgisi arttı; onlara neyi ben sevdirdim ... Ben ney çalarken insanların bana hep sıra dışı bir şekilde tepki verdiklerini fark ettim. Yanıma gelen herkes diyordu ki, ya maşallah, erkek gibi üflüyorsun. O zaman farketmiyordum, sadece o işi iyi yapmak istiyordum. Erkek gibi üflemek nedir bilmiyordum. Sonra farkettim ki, sanat taklitle başlıyor, bir şeyi taklit etmek zorundasınız. Hakikaten benim taklit ettiğim hiçbir kadın yok. Hep erkekleri taklit ediyordum ... Devlet korolarında bu işten hayatını kazanan birçok kadın neyzen arkadaşımız var; ama onların bir eser ortaya koyma konusunda bir örneğini görmedim ... Kadından neyzen olmaz dediler. TRT İstanbul Radyosu'nda 13 yıl sözleşmeli ney sanatçısı olarak görev yaptım. ... Bu laflar beni hep kamçılardı. Çok bulunmak istediğim bir proje vardı, kadın olduğum için çağırmamışlardı. Çünkü onlar erkek gruptu ve aralarında kadın istemiyorlardı. Rahat gezemiyorlardı, rahat espri yapamıyorlardı. Ben nereye gidersem gideyim daha fazla dikkat çekiyordum onlardan. Dolayısıyla “Kadından neyzen olmaz” lafını hep duydum, hep ikinci planda olmayı, aşağılanmayı yaşadım ama küsmek yerine nasıl başa çıkarım diye düşündüm ... İnsan karşısına çıkan engelleri aşmak için bir yol bulmalıdır her zaman. Bulacaktır da. Oturup talihsizliğine, kaderine dert yanıp ağlamanın hiç kimseye bir faydası yok. Çözüm olarak ne üretiyorsun, ona bakmak lazım.” (Sabah Gazetesi, 2015; Milliyet Gazetesi, 2019; CNN Türk, 2019).

Şimdi ise sanatçı, Anadolu müziği ve ney odaklı caz karışımının ilk kadın öncüsü olarak tanımlanmaktadır (WOMEX, 2021). Hayatında kendisine örnek alabilecek bir kadın neyzeni, kadın neyzen olmaması nedeniyle bulamayan sanatçı, neyzen olmak isteyen veya ney sanatını icra eden kadın sanatçıların örnek alabileceği bir noktada durmaktadır.

Karadağ, sanatında gerçekleştirmiş olduğu ilkler ve cesaretli girişimleri ile örnek oluşunu şu şekilde anlatmaktadır:

“Bu alanda yapmış olduğum ilkler hani ilk üretimler; dur ben bir kitap yazım, dur ben CD yapım, dur ikinci bir CD’yi çıkartım, dur işte şunu da yapım bunu da yapım diye bazı konularda göstermiş olduğum cesaretin özellikle kadın ney ya da kadın enstrümanistlere örnek olduğumu düşünüyorum. Çünkü şöyle bir baktığınız zaman sadece bir enstrüman çalarak belli bir hayat standardı yaşayan ve bazı ahlaki değerlerini korumayı başarmış pek fazla kadın göremiyoruz ülkemizde. Dolayısıyla bu anlamda gençlere de kadınlara özellikle, enstrüman icracılarına örnek olduğumu düşünüyorum (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 10).”

4.2.8. Yeteneği ile Yetinmeyip Başarıya İnanması ve Çalışması

Dünya çapında bir başarı yakalamanın yetenek ile sınırlı olamayacağını, onu içselleştirerek yaşamın bir parçası haline getirmenin önemini ve çalışmanın olmazsa olmaz bir faktör olduğunu Karadağ şu cümlelerle dile getirmektedir:

“Bir kere ben müziğe çok küçük yaşta başladığım için müzik benim mesleğim değil ya da ney benim mesleğim değil. Müzik ve ney, bu enstrüman benim var oluş sebebim, nefes alış biçimim; ama şu var ki hiçbir zaman var olana güvenmedim. Azim, hırs, çalışma, ya ben yetenekliyim, oturayım, nasıl olsa ben yaparım falan gibi şeyleri hiçbir zaman yapmadım. Müzik de ayrıca benim mesleğim değil, ruhum, nefes alış biçimim (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 2).”

Ailesi konusunda şanslı olduğunu ifade eden sanatçı, müzikle alakası olmayan bir aileden gelmektedir. Babası tır şoförü ve işi gereği zamanı yurt dışında geçmektedir. Yurt dışından her dönüşünde sanatçıya hediyeler getirir. Bir gün hediye olarak yurtdışından bir org getirir. Seksenli yıllar göz önüne alındığında zamanın Türkiye’inde bu sanatçı için önemli bir olaydır. Çünkü o zamanlarda org kolay bulunabilen bir şey değildir. Sanatçı, bu org ile televizyondan duyduğu birçok parçayı çalmaya başlar. Bunu gören anne ve baba çocuklarındaki yeteneği fark ederler ve çocuklarının konservatuvar sınavlarına girmesini isterler (CNN Türk, 2019; İmza Atan Kadınlar, 2020).

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı’nda girdiği üç sınavı da yüksek puanla üst üste kazanır ve bu durumda jüri piyano çalmasını ve böylece yurt dışında okuyabileceğini kendisine anlatır. Piyanodan pek haz etmeyen sanatçı, aşına olduğu Türk müziğinin de etkisiyle ud çalmak ister. 1980’lerin ortalarında Coşkun Sabah’ın da meşhur olması, ud’a olan talebi artırır ve sanatçıya ney çalması önerilir. İleride çok başarılı bir kadın neyzen olabileceği söylenir ve ne olduğunu pek bilmesine de bu öneriyi kabul eder.

O dönemlerde ney’e yönelik imajın farklı algılanması ve ney deyince tarikatlardaki insanların birbirlerini zincirlemesinin akla gelmesi gibi nedenlerle sanatçının ailesi tedirgin olur ve annesi çaldığı enstrümanı değiştirmek ister. Fakat ney hocasına olan bağlılığı ve sevgisi ailenin tedirginliğinin önüne geçer ve üflemeye başladığı ney, onu bugünlere taşıyarak yaşamının vazgeçilmez bir parçası olur.

Hocası Niyazi Sayın sanatçıya aynı zamanda flüt egzersizleri çalıştırır ve bu çalışmalar sırasında sanatçı bir taraftan da Hafız Osman’ın okuduğu gazelleri notaya alır. Solo konserler yapar ve konservatuvar dışında sazını icra etmenin yollarını arar (Sabah Gazetesi, 2015; CNN Türk, 2019). Böylece müziği dar bir çerçeveye sıkıştırmaz ve müziğe geniş çerçeveden bakarak onu farklı boyutlara taşır. Örneğin; solo konserler yapar, Fazıl Say ile çalışmaları kendisine çok şey öğretir, henüz onaltı yaşında iken enstrümanını alarak yurtdışına konsere gider. Konservatuvar dışında sazını icra etmenin yollarını ararken çeşitli musiki derneklerine, tasavvuf müziklerinin icra edildiği tekkelere

veya tarikatlara giderek sanatını zenginleştirir ve büyük tecrübeler kazanır.

Sanatçının başarısının altında sadece yetenekli olması yoktur. Başarılı olmak istemesi, kendi projelerini üretmek istemesi, başka birilerinin arkasında sazende olmak yerine kendisinin önce çalması gerektiği düşüncesi, daha önce yapılmamış olmasına rağmen önde çalmanın yollarını araması, kendi müziğini yaparak onu insanlara çaldırması gerektiğine yönelik hissiyatı, şarkı söylemeyen başarılı piyanistleri kendisine örnek alarak bir yok çizmesi ve bu doğrultuda Karadağ Ensemble grubunu kurması; onu başarıya sürükleyen önemli faktörler arasında yer almaktadır. Bu faktörler aynı zamanda müzik dünyasına tuttuğu ışığın zenginlikleri olarak değerlendirilmelidir.

Resim 8. Müzik onun ruhu ve nefes alış biçimi

Kaynak: Burcu Karadağ'ın kendisinden temin edilmiştir, 11.01.2022

4.2.9. Ney Sesi ile Müzik Terapisine Katkı Sağlaması

Ney, bir taraftan yaralarımızı kanatırken bir taraftan da onlara merhem olan ve ruhtan ruha yol açan bir enstrümandır. ‘Ney çalamazsam diye düşünmek bile beni karanlık bir kuyuya itiyor’ diyen ve Türkiye’nin ilk ve çalışmalarıyla tek kadın neyzeni olan Burcu Karadağ, bir taraftan ağlatırken bir taraftan da Batı’ya Doğu’yu ayakta alkışlatıyor (Saddak Dergisi, 2018).

Sanatçı; ney sesinin gönül dünyamıza nasıl dokunduğunu, ruhsal ve duygusal olarak insanı dinginleştirdiğini şu ifadeleri ile anlatmaktadır:

“... İnsanlar zaten o neyin sesinin etkileyciliğini çok fazla hissediyorlar. Ney bizde dini çağrışımlar yaparken, Avrupa’daki insanlar için çok fantastik geliyor. ‘Bu ses dünya dışından geliyor’ diyorlar ... Onlar müslüman olmayabilir. Fakat içlerinde yarattığı duygu, başka bir dünyadan o sesin tamamlayıcı olması ve onları ağlatma duygusu, kalplerini titrettiği anlamına geliyordu ve bu beni çok etkiledi ... Tayvanlılar ‘biz, bu enstrümanın sesini o kadar beğendik ki, hayatımızda hiç duymamıştık daha önce ve bu enstrümanın aslında dünya dışından bir ses, bir mesaj getirdiğini anladık’ dediler ... Bir de özgeçmişine ‘ney üflüyorum’ diye yazdığı için işe alınan öğrencilerim olmuştu mesela. Çok enteresandı. Çok huysuz ve sabırsız olduğunu söyleyen öğrencilerim vardı ki bunu hissedebiliyordunuz ilk tanıştığınızda, zaman içerisinde daha uysal, ılımlı, insancıl hale gelmişlerdi ...” (İmza Atan Kadınlar, 2020).

Burcu Karadağ bir röportajında ney sesinin kaygı, öfke, kızgınlık ve kırgınlık gibi olumsuz duyguları azalttığını dile getirmekte ve ney’in insana huzur verdiğini, insanı sakinleştirdiğini söylemektedir. Ayrıca ney’i huzurun ve başarının simgesi olarak görmektedir (Sözcü Gazetesi, 2019).

4.2.10. Kalıplaşmış Yargıları Kırarak Gençlere Ney’i Sevdirmesi

Sanatçı, Türk müziğine belli kalıplarla bakışın dışına çıkarak genç nesillere ney’i nasıl sevdirdiğini örnek vererek aşağıdaki ifadeleriyle anlatmaktadır.

“Ben beyinlerde bazı dehlizler açtığımı düşünüyorum. “Ya bu da olabilirmiş, a böyle olunca da oluyormuş” gibi insanların hayatlarına farklı bir bakış açısı, beyinlerine başka bir katkı yaptığımı düşünüyorum. Çünkü Türk müziği deyince insanın aklına hep böyle belli kalıp kıyafetlerde belli kalıp icra tarzları falan, belli kalıp insanlar geliyor; ama dünya penceresinden bakıyorum ben Türk müziğine (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 9).

Mesela hayatım boyunca işte ben ney çalıyorum, ney çaldığımı, ney üflediğimi bilen bir arkadaşımın bir çocuğu vardı onbeş yaşında, “Burcu abla” dedi “ben ney sesini çok sevmeye başladım” dedi. Allah Allah nedendir dedim hayırdır. Hani ben de zannediyorum ki benim bir kaydımı izledi de öyle bir şey söyleyecek zannettim. Yooo! Dedi ki Emre Aydın’ın bir albümü var dedi popçu Emre Aydın’ın onun parçasının bir yerinde bir ney sesi duydum bayıldım dedi. Bak şimdi bu bana bir anahtar kelime oldu. Çocuk pop müziği dinlemeyi seviyor, o çocuğa ney sesini sevdirmek için “Kızım gel sana Şol Cennetin İrmakları’nın ilahisini dinletiyim dersin bu çocuk, bu ney sesinin güzelliğini fark etmez. Ne yapacağız? Onun sevdiği müziğe ney’i enjekte edeceğiz. İşte bak o çocuğun kalbini bu şekilde yakalamış olduk (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 9).”

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen öneriler aşağıda sunulmuştur.

5.1. Sonuç

Ney'in tarihi, insanlık tarihi ile denk tutulur ve ney Doğu kültürüne ait olsa da farklı isimlerle birçok medeniyette yerini almıştır. Ney ile özdeşleşmiş ve ney'deki başarıları ile evrensel bir sanatçı kimliğine ulaşmış olan Burcu Karadağ hem kadınların hem Türkiye'nin hem de insanlığın iftihar tablosuna şimdiden adını altın harflerle yazdırmış bir sanatçı ve bir neyzendir. Çocukluğundan beri yapmış olduğu uğraşları ve çalışmaları, başarıya olan inancı, sanatta kadın olmanın zorlukları ile mücadelesi, inandığı doğrultuda ilerlemesi ve daha sayısız özelliği geldiği yeri fazlasıyla hak ettiğinin göstergesidir. Sonraki yıllarda sanatında bambaşka yerde olacağı aşikardır.

Çalışmalarında yönü akademiye dönüktür yani akademik temelli çalışmalar yürütmektedir. Çıkarmış olduğu albümler ve kitaplar ile akademik çalışmalarını hem yayıngınlaştırmakta hem de kalıcı hale getirmektedir. Besteleri ile Türk müziği hazinesine yeni ürünler eklemektedir. Diğer taraftan öğrenciler yetiştirerek Türk Müziğine önemli katkılar sunmakta ve böylece Türk müziğinin nesiller boyu devamına önemli katkılar sağlamaktadır.

Ayrıca ülkemizin adını dünya genelinde duyurarak Türk müziğinin tanınmasına ve dünyanın farklı coğrafyalarına ulaşmasına katkı sağlamaktadır. Öte yandan neyzen denilince akla gelen erkek olgusunu yıkarak, kadınlara örnek olurken sanatta cinsiyet ayrımının olamayacağı düşüncesinde önemli bir pay sahibi olmuştur. Vermiş olduğu yurt içi konserleri ile ney'i toplumla bütünleştirirken, yurt dışı konserleri ile de ney'i yeni toplumlarla tanıştırmaktadır. Farklı enstrümanlarla ney'in kaynaşmasını ise birçok önemli müzisyenle yapmış olduğu çalışmalarla sağlamaktadır.

Sanatta yetenek önemli ve gereklidir; ancak tek başına yeterli değildir. Birçok yetenekli sanatçı sadece yeteneği ile yetinip dünya sahnesinden silinip gitmiştir. Burcu Karadağ öyle değildir. Çalışmaya, uğraşmaya, emeğe, koşuşturmaya inanmaktadır ve bu

inancının gereğini ortaya koydukarı ile fazlasıyla göstermektedir. İşini, çalışmayı, hayatı, insanları, sanatı ve ney'ini sevmekte; üflediği ney'e sadece nefesini üflememekte gönül ve ruh dünyasından kopup gelen sevgisini de üflemektedir. Üflediğin ney'in sesi ile gönüllere dokunmakta ve dinleyen insanlarda terapi etkisi oluşturmaktadır. Bu nedenledir ki Burcu Karadağ'ın konserlerine baktığınızda “Burcu Karadağ büyüledi” ifadesi kullanılmaktadır.

5.2. Öneriler

Ülkemizin tanıtımına ve Türk Müziğinin tanınmasına vermiş olduğu katkılar nedeniyle Burcu Karadağ'a “Fahri Kültür Ateşeliği” verilmeli, böylece sanata ve sanatçıya verilen değerle Türk sanatına ve sanatçısına verilen önem ortaya konulmalıdır. Ayrıca bunun etkisi ile sonraki nesiller, sanatsal mücadelelerinin ve çalışmalarının kıymetli olduğu hissiyatı ile motive edilmelidir.

Herkes için söylemek doğru olmasa da günümüz dünyasında hala “kadından sanatçı olmaz, kadından neyzen olmaz” gibi ifadeler söylenmeye devam etmektedir. Yapılan işin başarısına değil de şekilcilığe, hatta cinsiyet ayrıcılığına bizleri sürükleyen bu ve benzeri ifadeler ve düşünceler ile etkili mücadele edilmeli, yasal işlemler zamanında ve etkin bir şekilde uygulanmalı, sanatın cinsiyetinin olamayacağı düşüncesi yapılan çalışmalarla toplumda yaygınlaştırılmalıdır.

Genelde sanatı ve özelde ise ney sanatını icra etmek isteyen veya icra eden kadın sanatçılara yönelik eğitim programları düzenlenmeli, bu eğitim programlarında Burcu Karadağ'ın hayatına ve sanatına yer verilmeli, örnek gösterilmeli ve böylece kadınların ney sanatına yönelik ilgileri ve motivasyonları yükseltilmelidir. Kadınların; akıllarına ve yeteneklerine güvenmeleri, hayalleri ve başaracakları şeyler üzerine gitmeleri, başardıkları şeyleri devam ettirmeleri sağlanmalı, karşılaştıkları zorluklar karşısında vazgeçmek veya küsmek gibi davranışları göstermemeleri sağlanmalı, istediklerinde herşeyi yapabilecekleri düşüncesine sahip olmaları vurgulanmalıdır.

Toplumumuzda sanatçı denilence ilk akla astronomik ücretlerle konser veren veya programlar yapan insanların geldiği bir gerçektir. Oysa sanat dünyası bir bütündür ve sadece onlardan ibaret değildir. Onların arkasında çalarak sanatını icra edenler, sesçiler, ışıkçılar, sahne yöneticileri gibi daha birçok müzik emekçileri; sanat dünyasının bütünü içerisinde yerini almaktadırlar. Her türlü ekonomik güçlükten bu kişiler etkilenmekte ve hatta enstrümanını dahi satmak zorunda kalan sanatçılar olmaktadır. Bu nedenle olası

ekonomik güçlükler ve yaşam şartları karşısında sanatçıları koruyan, sanatlarını icra edebilecekleri imkanlar sunan ve destekleyen etkin bir politikamız olmalı ve var olan politikalar ve hizmetler günün koşullarına göre güncellenerek etkin bir şekilde sunulmalıdır.

Ney sazının icrası konusunda devletimize düşen görevleri Burcu Karadağ aşağıda belirtildiği şekilde ifade etmektedir:

“Şimdi ney, kültürümüzün en kadim enstrümanlarından biri olduğu için ve özellikle de çağdaş müzikle birleştirilen kayıtların, aslında ülkemiz tarafından devletimiz tarafından desteklenip, sponsorluk verilip; bütün dünyaya devlet eliyle yollanması gerekiyor. Tabi bu anlamda hani maalesef hiçbir destek alamıyoruz. Ama genel olarak zaten ülkemizde sanata ve sanatçıya bakış uzun yıllardır, hani cumhuriyet döneminden beri hep zayıf hep eksikti dolayısıyla aynı şey hala devam ediyor aslına bakarsanız. Kişisel çabalarla biryerlere getirilmeye çalışılıyor sanatımız, ney’imiz daha doğrusu (Ek 2: Görüşme Metni, Soru: 8).”

Resim 9. Burcu Karadağ kişisel web sitesi

Kaynak: <https://www.burcukaradag.com>, Erişim Tarihi: 15.01.2022

KAYNAKÇA

- Akıncı, L. K. (1963). *Garplı gözüyle Türk Musikisi*, İstanbul: Doğan Güneş Yayınları.
- Aktaş, Y. (2014). *Üslup ve Repertuvar Dersi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Frustrasyonlar* (Yayınlanmamış sanatta yeterlik tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Anasanat Dalı, Afyonkarahisar.
- Bakan, M. (2011). *World music: Traditions and transformations*. New York: McGraw-Hill.
- Behar, C. (1993). *Zaman mekân müzik: Klasik Türk Musikisinde eğitim (meşk), icra ve aktarım*, İstanbul: Alfa Yayınları.
- Burcu Karadağ (2022). Burcu Karadağ web sitesi, <https://www.burcukaradag.com>, <https://www.burcukaradag.com/biyografi>, Erişim Tarihi: 05.01.2022
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak-Kılıç, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*, (13. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- CNN Türk (2019). Afiş: Burcu Karadağ 'Ney In Ethno Jazz' albümünü Afiş'e anlattı, 25 Nisan 2019, <https://www.cnnturk.com/tv-cnn-turk/arsiv/afis/burcu-karadag-ney-in-ethno-jazz-albumunu-safak-altun-ise-uyumsuzlar-kitabini-afise-anlatti>, Erişim tarihi: 23.12.2021
- CNN Türk (2019). Burcu Karadağ ve Tuğba Yurt, Şeffaf Oda'ya konuk oldu, 05 Mayıs 2019, <https://www.youtube.com/watch?v=IIE0G0hTcfg>, Erişim tarihi: 23.12.2021
- Çolak, V. (2011). *Geleneksel Türk Sanat Müziğinde ney sazı ve Neyzen Niyazi Sayın'ın müzikal yaşantısındaki ney tavrı üzerine incelemeler* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Bilimleri Anasanat Dalı, Erzurum.
- Dil Derneği (2021). Müzik, ney, neyzen. *Türkçe Sözlük*, <http://www.dildernegi.org.tr>, <http://www.dildernegi.org.tr/TR,537/anasayfa.html>, Erişim tarihi: 16.12.2021
- Ergun, S. N. (2017). *Türk Musikisi Antolojisi*, İstanbul: Vadi Yayınları.
- Erguner, S. (1986). *Ney “Metod”*, İstanbul: Günlük Ticaret Tesisleri.
- Gerçek, İ. H. (2008). Geleneksel Türk sanat müziğinde meşk sisteminden notalı eğitim sistemine geçişle ilgili bazı düşünceler, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 15(38), 151-158.
- İmik, Ü. ve Haşhaş, S. (2020). Müzik nedir ve hayatımızın neresindedir. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 6(2), 196-202.

- İmza Atan Kadınlar* (2020). *İmza Atan Kadınlar*: Burcu Karadağ, Röportaj: Burak Süalp, <https://www.senveben.biz.tr/2020/12/imza-atan-kadinlar-burcu-karadag>, Erişim Tarihi: 13.11.2021
- İslam Ansiklopedisi* (2007). Cilt 33, sayfa 68-69, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Kalaycıoğlu, M. (2011). *Hatay halk bilimi*, Hatay: Antakya Belediyesi Kültür Yayını.
- Karadağ, B. (2009). *Türk musikisi konservatuarlarında 4 yıllık lisans ney eğitimi için bir müfredat programı önerisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Müziği Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 170-189.
- Koroğlu, N. O. (2015). *Niyazi Sayın'ın toplulukla saz eseri icralarındaki tavrının incelenmesi ve bu çerçevede oluşturulan etütlerin ney eğitiminde kullanılabilirliği* (Yayınlanmamış doktora tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi AD Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Konya.
- Milliyet Gazetesi* (2019). Ney ile kalıpları yıkmak istiyorum, 14 Nisan 2019, <https://www.milliyet.com.tr/pazar/ney-ile-kaliplari-yikmak-istiyorum-2857727>, Erişim tarihi: 29.11.2021
- Ney* (2021). Ney ve neyzen dünyası, <http://www.ney.com.tr>, Erişim Tarihi: 11.12.2021
- Ney yapımı* (2021). T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Atlası – Hatay, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/hatay/kulturatlasi/ney-yapimi>, Erişim tarihi: 13.11.2021
- Neyzen Burcu Karadağ* (2022). Neyzenler, www.neyzen.com/ney_neyzenler.html, <https://www.neyzen.com>, Erişim Tarihi: 05.01.2022
- Özkan, İ. (2006). *Türk musikisi nazariyatı ve usulleri*, İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Öztuna, Y. (1969). *Türk Mûsikisî Ansiklopedisi*, C. 2, s. 545, Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Öztuna, Y. (1990). *Büyük Türk Musikisi Ansiklopedisi*, 2. Cilt., Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Öztuna, Y. (1990). *Büyük Türk Musikisi Ansiklopedisi*, Cilt 2, Sayfa 116-118. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Sabah Gazetesi* (2015). Ağlatıyordum, artık eğlendirme zamanı, Röportaj: Fatma Damla Kayayerli, <https://www.sabah.com.tr/cumartesi/2015/04/04/aglatiyordum-artik-eglendirme-zamani>, Erişim tarihi: 18.11.2021

- Saddak Dergisi* (2018). Doğu'yu ayakta alkışlatan neyzen: Burcu Karadağ, Röportaj: Ahmet Tanrıverdi, Haziran, Sayı: 2, <https://www.docdroid.net/TQuzbKx/saddak-dergi-2-sayi-pdf>, Erişim tarihi: 28.11.2021
- Sarrazin, N. (2016). *Music and the child*. Open SUNY Textbooks. Retrieved December 15, 2021 from <https://milnepublishing.geneseo.edu/music-and-the-child/chapter/chapter-2/>
- Show Haber* (2019). Dünyanın konuştuğu kadın Neyzen, 10 Nisan 2019, <https://www.showtv.com.tr/show-ozel-haber/dunyanin-konustugu-kadin-neyzen-622996>, Erişim tarihi: 25.12.2021
- Sözcü Gazetesi* (2019). Kadın neyzen Burcu Karadağ: Ney sesi öfke, kaygı ve kızgınlığı azaltıyor, Röportaj: Yüksel Şengül, 27 Nisan 2019, <https://www.sozcu.com.tr/hayatim/kultur-sanat-haberleri/kadin-neyzen-burcu-karadag-ney-sesi-ofke-kaygi-ve-kizginligi-azaltiyor>, Erişim tarihi: 18.11.2021
- Tan, A. (2008). *Niyazi Sayın 'ın ney tavrında perde pozisyonları* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tan, A. (2011). *Ney açkısının tarihi ve teknik gelişimi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- TDK [Türk Dil Kurumu] (2021). Müzik, ney, neyzen. *Türk Dil Kurumu Sözlükleri*, <https://www.tdk.gov.tr>, <https://sozluk.gov.tr>, Erişim tarihi: 16.12.2021
- TRT 2 Hayat Sanat (2019). Burcu Karadağ ile Hayat Sanat, 22 Mart 2019, <https://www.trt2.com.tr/kultur/hayat-sanat/burcu-karadag-ile-hayat-sanat-or-22-mart-2019-122078>, Erişim tarihi: 25.12.2021
- TRT Haber (2015). Türkiye'nin tanıtımına 'ney'li katkı, <https://www.trthaber.com/haber/kultur-sanat/turkiyenin-tanitimina-neyli-katki-193757.html>, Erişim Tarihi: 15.12.2021
- Tüfekçi, A. (2011). *Coğrafi yayılım, kültür-medeniyet etkileşimleri çerçevesinde: 'Ney'; tarih, teknik ve icrasına ilişkin karşılaştırmalı bir analiz* (Yayınlanmamış doktora tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzikoloji ve Müzik Teorisi Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Uçan, A. (1994). *İnsan ve müzik, insan ve sanat eğitimi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Urşan, Ş. O. (2022). Burcu Karadağ ile yapılmış görüşmenin metni [Bakınız Ek 2], Görüşme tarihi: 11/01/2022.

- Ünal, A. (2021). *Arif Sami Toker'in on eserinin prozodik açıdan incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Haliç Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Musikisi Ana Sanat Dalı, İstanbul.
- Üstünkaya, O. (2021). *Neyzen Yavuz Akalın özelinde ney icrâ tavrı* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslâm Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı Türk Din Mûsikîsi Bilim Dalı, Bursa.
- WOMEX [Worldwide Music Expo] (2021). *Burcu Karadağ*, https://www.womex.com/virtual/y_kultur_sanat/burcu_karadag, Erişim tarihi: 17.12.2021
- Yöndemli, F. (1997). *Mevlevilikte sema eğitimi*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını.
- Yücel, M. (2021). *Ney metodu*, https://neyzen.com/ney_metodu/ney_metodu_001.pdf, Erişim tarihi: 10.12.2021

EKLER

Ek 1. Görüşme Formu

GÖRÜŞME FORMU

1. Öncelikle bu tezin yapılması için onay verdiğiniz ve görüşmeyi kabul ettiğiniz için teşekkür ederim. Bu tez bir kadın neyzen üzerine yapılan ilk tez olma özelliğine sahiptir. Bu konuda neler söyleyeceksiniz?
2. Burcu Karadağ'ın musikişinaslığı üzerine neler söyleyebilirsiniz?
3. Burcu Karadağ'ın ney üslubu ve tavrı nedir?
4. Burcu Karadağ'ı diğer neyzenlerden ayıran özellikler nelerdir?
5. Ülkemiz boyutuyla düşünürsek ney sazı konusunda neler söylersiniz?
6. Ülkemizdeki kadın neyzenler konusundaki düşünceleriniz nelerdir?
7. Dünyada ney sazı yeterince biliniyor ve icra ediliyor mu?
8. Ney sazının icrası konusunda devletimize düşen görevler nelerdir?
9. Kadın neyzen olarak Burcu Karadağ'ın Türk müziğine katkıları nelerdir?
10. Türk müziğine katkı yönüyle düşünürsek bu konuda ne tür çalışmalar yapıyorsunuz?
11. Türk müziğine katkı olarak gelecekte ne tür çalışmalar yapmayı planlıyorsunuz?
Müzikte Burcu Karadağ'ın hayali nedir?
12. Tekrardan çok teşekkür ediyorum. Söylemek istediğiniz şeyler varsa ...

Ek 2. Burcu Karadağ ile Yapılmış Görüşmenin Metni

GÖRÜŞME METNİ

Görüşülen Kişi : Burcu KARADAĞ
Görüşmeyi Yapan : Şükrü Okan URŞAN
Görüşme Şekli : Online
Kayıt Türü : mp4 formatında ses kaydı
Görüşme Tarihi : 11/01/2022

Soru 1:

Şükrü Okan Urşan: Öncelikle bu tezin yapılması için onay verdiğiniz ve görüşmeyi kabul ettiğiniz için teşekkür ederim. Bu tez bir kadın neyzen üzerine yapılan ilk tez olma özelliğine sahiptir. Bu konuda neler söyleyeceksiniz?

Burcu Karadağ: Ben daha önce hani birçok tezde bulundum, içinde yer aldım, katkıda bulundum ama benim adıma yapılan ilk tez, dünya üzerinde de bir kadın neyzen üzerine yapılan ilk tez. Bu açıdan şahsım adına çok mutluluk ve gurur duyuyorum. Teşekkür ediyorum yapmış olduğum çalışmaları boşa yapmamış olduğumu bana gösterdiğiniz için. Şimdiye kadar ben de ilk ney albümünü dünyada hani bir kadın ney sanatçısı tarafından çıkartılan ilk ney albümünü, ilk kitabı ve ilk caz, etno caz albümünü çıkartmıştım. Bu açıdan da bu anlamda da siz de bana böyle bir şeyin ilkliliği üzerine bana bunların hediyesini vermiş oldunuz. Gerçekten çok duygulandım, bu acıdan size öncelikle teşekkür etmek istiyorum. İnşallah tüm kadınlara sadece neyzenlikte değil birçok meslekte insanın isteyince başaramayacağı hiçbirşeyin olmadığı konusunda örnek oluruz diye düşünüyorum.

Soru 2:

Şükrü Okan Urşan: Burcu Karadağ'ın musikişinaslığı üzerine neler söyleyebilirsiniz?

Burcu Karadağ: Bir kere ben müziğe çok küçük yaşta başladığım için müzik benim mesleğim değil ya da ney benim mesleğim değil. Tabi ki ondan para kazandım yıllar boyunca ama müzik ve ney, bu enstrüman benim var oluş sebebim. Hani musikişinaslık derken o benim aslında hayatım, nefes alış biçimim; ama şu var ki hiçbir zaman var olana güvenmedim. Yani musikişinaslıktaki en önemli özelliğim bu

diyebilirim. Azim, hırs, çalışma, ya ben yetenekliyim, oturayım, nasıl olsa ben yaparım falan gibi şeyleri hiçbir zaman yapmadım. O yüzden musikişinaslık artı azim diye bunu anlatabilirim. Müzik de ayrıca benim mesleğim değil, ruhum, nefes alış biçimim.

Soru 3:

Şükrü Okan Urşan: Burcu Karadağ'ın ney üslubu ve tavrı nedir?

Burcu Karadağ: Öncelikle Niyazi Sayın silsilesinden gelen bir eğitime sahip oldum ben şimdiye kadar bir usta çırak ilişkisiyle. Soy ağacına bakarsak benim hocam Salih Bilgin'di, onun hocası Niyazi Sayın, onun hocası Halil Dikmen, Aziz Dede'ye kadar giden bir soyağacımız var. Dolayısıyla ney'de uzun sesleri, vibrasyonu, diyafram kullanma tekniklerini içeren bir üfleyiş tarzımız var. Özellikle Niyazi Sayın hocamızın da Batı müziği ile ney'i birleştirmiş olduğu çalışmalarından sonra, kendisi de ney'in aslında sınırını zorlayan birçok icra gösterdi şimdiye kadar ve ben de hep o icraları dinleyerek büyüdüm. Şöyle sakın bir icram var aslında. Hani o Türk müziğindeki belli başlı süsleme teknikleri, vibrasyon tekniklerini içeren bir tarzım var; ama onun dışında çoğu insanın da yorumu bu. Sakinleştiren, dinginleştiren, sakın bir tarzım, tavrım var. Gerektiğinde biraz deli olmayı da başarıyorum icrada; ama yani şöyle söyleyebilirim klasik Niyazi Sayın silsilesinden gelen klasik ney üslubunun üzerine, kendimden katabildiğim kendimi koyabildiğim bir tavır oluştu zamanla diyebilirim. Yani şuna çok mutlu oluyorum eğer insanlar bunu söylüyorlarsa ya bu Burcu, aynı Burcu bu, görmeden hani kimin çaldığını görmeden bu Burcu Karadağ'dır diyebiliyorlarsa ben o asıl zaman tarzımı tavrımı ortaya koymuşum demektir. Çünkü Salih Bilgin hocamız bize öyle söylerdi, "Herkesten dinleyip cebine bir şey koyacaksın, bir tane hocayı takip edeceksin; ama sonuç olarak kendi karakterini ortaya koyacaksın. Bütün şahsiyetini nefesinle sazına aktarıyor olabilmen lazım." derdi. Biz de bunu yapabildiysek ne mutlu.

Soru 4:

Şükrü Okan Urşan: Burcu Karadağ'ı diğer neyzenlerden ayıran özellikler nelerdir?

Burcu Karadağ: (Gülerek) eee bir kere hayata at gözlüğü ile bakmıyorum. İcradan falan bahsetmeyeceğim bu soruda. Maalesef zaman içerisinde şunu da gördüm ki diğer enstrümanistlerle kıyaslandığında neyzenler birbirlerini en az kollayan ve en fazla çekemeyen ve birbirlerine en fazla kıskançlık duyan enstrüman grubudur, kim ne derse desin bu böyledir. Zaman içerisinde hani yardımlaşmak, hani ben küçükken şöyle

zannediyordum; yani neyzen abilerim bana yardım edecek, elimden tutacak, işte yol gösterecek, kol kanat gelecek diye düşünmüştüm. Çünkü zaten kendime örnek aldığım hiçbir kadın olmadığı için şimdiye kadar, neyzen abilerimizden bunu bekledik; ama boşa çabaymış. Dolayısıyla her zaman dışlanarak büyüdüm ve beni diğer neyzenlerden ayıran en büyük özellik; başkalarına özellikle iyi bulduğum, degecek bu çocuğa dediğim öğrencilere, özellikle kız çocuklarına sonuna kadar yol açmak. Diğer neyzenlerden ayıran en büyük özellik bu çünkü ben böyle bir muamele görmedim. Öğrencisine böyle davranan neyzenlerin sayısı da çok az maalesef. Dolayısıyla yardımlaşmak, yol göstermek; en büyük erdemdir diye düşünüyorum.

Teknik açıdan bakacak olursak klasik üslup, klasik eserler çalmak tabi ki bizim boynumuzun borcu; ama yaşadığımız yüzyıl itibariyle sadece segâh saz semaisi çalarak ney'i gençlere aktaramayacağımız bir gerçek. Dolayısıyla sanatçı çağını takip eden, çağına ayak uyduran sanatkâr olmak zorundadır. Bu tarih boyunca böyle gelmiştir. Ha bu demek değildir ki saçma sapan işler yapalım, atlayalım, zıplayalım böyle, yani bu saçmalıklardan bahsetmiyorum; ama çağa ayak uydurarak, geleneği gelecekle, modern müzikle birleştirip son derece de güzel işler yapılabilir. Dolayısıyla benim gördüğüm ve birçok neyzen arkadaşımın olmayan özellik benim bu alandaki çalışmalarım. Yani dünya müziği platformundan müziğe, dünyaya bakıyor olmak. Çünkü yurt dışına çok fazla gittim ve müziğin ordaki kimliğini biliyorum, etnik müzik ne demek onların gözünden bakıyorum. Ve ney ne demek, ney “a kind of flüt” dünya üzerindeki platformdan baktığınız zaman. Tamam bizim için kutsal bir enstrüman, onun arkasında derin bir kültür yatıyor; ama bunu bir Avrupalı'dan bunu beklemek abesle iştigaldir. Bunu anlatması gereken kişi biziz. Biz yapacağız bunları, adam nerden bilsin ney işte tasavvufun sembolüdür, Mevlana'dır, sufizmdir. Bunları bilmez, bunları biz anlatacağız. Dolayısıyla ney dediğimiz zaman, “a fantastik flüt” diyorlar. Haaa, o zaman ne yapacağız! Onların gözünden bakıp, kendimizi bir yere koymamız lazım, yani ülkemizin kültürünü segâh saz semaisi çalarak onlara aktarmamız mümkün değil.

Soru 5:

Şükrü Okan Urşan: Ülkemiz boyutuyla düşünürsek ney sazı konusunda neler söylersiniz?

Burcu Karadağ: Şimdi bundan 20-25 sene evvelle kıyasla ney daha popüler bir enstrüman, daha çok genç insan ona teveccüh ediyor, çalmak istiyor, bu çok güzel. Ama tabi zaman içerisinde görüyoruz ki bazı insanların elinde de oyuncak oluyor. Şöyle ki

hani ney nedir, nasıl çalınır vesaire gibi hiçbir konu hakkında bilgisi olmayan, iki ay biryerden hasbelkader ney eğitimi almış insanların ben hocayım diye ortaya çıkıp, insanları gerçekten çok fazla saçma sapan şeylere yönlendirdiklerini görüyorum. Hele bir de internet çağındayız. Yani gördüğüm, dinlediğim, izlediğim videolar gerçekten korkunç. Çok üzüliyorum aslında ama sonra şöyle düşünüyorum; yani popüler olan herşeyin iyisi de çıkacak kötüsü de çıkacak ve bu kötüler zaman içerisinde elenecek diye düşünüyorum. Çünkü gerçekten internet ortamı özellikle tam bir gayya kuyusu, korkunç şeylerle karşı karşıyayız. Kadın neyzenler çıkmışlar ahkem kesiyorlar, bazı erkek neyzenler çıkmışlar ahkem kesiyorlar. İşte yok şunu şöyle yapma çarpılırsın, ney'i böyle tutma Allah çarpar, işte başın kapalı ney üfleyeceksin falan filan diye söylemleri olan birçok saçma sapan kayıt da görüyoruz. Yani tek duam bunların çok fazla insana ulaşmamış olması, ulaşmayacak olması tek duam bu inanmak isterseniz eğer. Ama güzel icralar, hani gerçekten sanatımızı, ülkemizi temsil edecek gençlerin de zaman içerisinde yetiştiğini de görüyoruz bir yandan. İnşallah herşey daha güzel olacaktır.

Soru 6:

Şükrü Okan Urşan: Ülkemizdeki kadın neyzenler konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

Burcu Karadağ: Evet gerçekten çok sayıda kadın ney öğrencisi var, kadın ney icracısı var; ama hani benim şu anda gerçekten ya bu işi çok iyi yapan bir kadın vardır dediğim birisi yok, henüz yok. Ama öğrencilerden inşallah gelecek zamanda iyi olacaklar var. Enterasandır ki yurt dışında özellikle Avrupa'da ney sazı ile ilgili çalışmalar yapan yabancılar var. Birkaç tane isim var, onlar güzel çalışmalar yapıyorlar bu da ayrıca enterasan bir anektottur. Yani Türkiye'den değil de bu işi profesyonelce yapan Avrupalılar'ın çıkıyor olması daha enterasan bir anektottur.

Soru 7:

Şükrü Okan Urşan: Dünyada ney sazı yeterince biliniyor ve icra ediliyor mu?

Burcu Karadağ: Valla, Uzak Doğu'da ney hiç bilinmiyor hiç. Amerika'nın yarısında da bilinmiyor. Tabi ki hani Orta Doğu, Asya, şey Orta Doğu'da zaten bilinen bir entrüman. Rusya'nın kuzeyinde de çok bilinen bir entrüman değil. En çok Avrupa'da ve Orta Doğu'da diyebiliriz bilinen ve icra edilen haliyle. Tabi ki tarzlar, tavırlar farklı. Ama özellikle Amerikalılar'ın ve Uzak Doğulular'ın ney'e olan tepkileri çok enterasandı hayatlarında ilk kez gördükleri için, çok şaşırmışardı ve sevmişlerdi ney'in sesini

gerçekten ve ondaki o mistik havayı farketmişlerdi bu da beni ayrıca mutlu etmişti hatırladığım kadarıyla örnek vermek gerekirse eğer.

Soru 8:

Şükrü Okan Urşan: Ney sazının icrası konusunda devletimize düşen görevler nelerdir?

Burcu Karadağ: Şimdi ney, kültürümüzün en kadim enstrümanlarından biri olduğu için ve özellikle de çağdaş müzikle birleştirilen kayıtların, aslında ülkemiz tarafından devletimiz tarafından desteklenip, sponsorluk verilip; bütün dünyaya devlet eliyle yollanması gerekiyor. Tabi bu anlamda hani maalesef hiçbir destek alamıyoruz. Ama genel olarak zaten ülkemizde sanata ve sanatçıya bakış uzun yıllardır, hani cumhuriyet döneminden beri hep zayıf hep eksikti dolayısıyla aynı şey hala devam ediyor aslına bakarsanız. Kişisel çabalarla biryerlere getirilmeye çalışılıyor sanatımız, ney'imiz daha doğrusu.

Soru 9:

Şükrü Okan Urşan: Kadın neyzen olarak Burcu Karadağ'ın Türk müziğine katkıları nelerdir?

Burcu Karadağ: Şimdi soru enterasan tabi bunu ben değil aslında sizler çok güzel açıklamışsınız zaten kadın neyzen olarak Burcu Karadağ'ın Türk müziğine katkıları nelerdir. Ben bazı nasıl dim bazı eeee beyinlerde bazı dehlizler açtığımı düşünüyorum. “Ya bu da olabilirmiş, a böyle olunca da oluyormuş” gibi insanların hayatlarına farklı bir bakış açısı, beyinlerine başka bir katkı yaptığımı düşünüyorum. Çünkü Türk müziği deyince insanın aklına hep böyle belli kalıp kıyafetlerde belli kalıp icra tarzları falan, belli kalıp insanlar geliyor; ama dünya penceresinden bakıyorum ben Türk müziğine.

Türkiye’de oturup, bir devlet korosundan maaş alıp, Türk müziğine katkı sunmanız söz konusu değil. Yani bunun için daha farklı bir yerden bakıp, daha farklı müzik türleriyle birleştirip, yabancı müzisyenlerle iyi yabancı müzisyenlerin ruhunda yaratılan etkilerden kendinize birşey katmanız lazım. Ne demek istiyorum. Şimdi mesela bir piyanist var, hayatı boyunca hiç Türk müziği dinlememiş, ney duymamış. Şimdi bu adamla ben beraber çaldığım zaman “ya Burcu” diyor “bu nasıl bir enstrüman böyle, benim buna özel bir şey yapmam lazım”.

Şimdi mesela Fazıl Say, ney sazından çok etkilendi ve biz onunla oturduk ney'in ses sistemi hakkında çalışmalar yaptık ve Fazıl Say, “Hezarfen Ney Konçertosu” yazdı.

Şimdi bu büyük bir katkıdır Türk Müziğine. Neden? Türk kültürüne bir katkıdır aynı zamanda. Neden? Çünkü orda ney sazının orkestra disipliniyle bir solist oluşu var, aynı zamanda Hezarfen Ahmet Çelebi gibi önemli bir bilim adamının değerlendirilip ve gençlerimize anlatılmanın bir yolu var. Yani adamın hayatı bir konçertoda, ney'in sembol olduğu bir film gibi düşünün, şey yapıyor. Yeni bir eser ortaya çıktı burda mesela. Bu bir Türk müziğine bir katkıdır gerçekten.

Mesala Anadolu türkülerini aldım işte bu “Ethno Jazz Albümü”ne koydum ve dünyanın neresine gidersek gidelim işte “Kara Üzüm Habbesi”, “Kendim Ettim Kendim Buldum”, “Bir Fırtına Tuttu Bizi” gibi türkülerimizi, bizim kültürümüze mal olmuş türkülerimizi jazz standartlarıyla dünyanın her yerinde seslendiriyoruz. Dolayısıyla yabancılar merak ediyorlar, “Ya sen bir türkü okudun, bir şey çaldın, o neydi, biz bunu çok merak ettik” deyip araştırıyorlar. Şim o ben, ben yapmış oluyorum. Orda bir kapı açmış oluyorum, onun devamını dinleyen kişiler getiriyor: O neydi, işte bestecisi kim, bu adam bunu hangi duygularla yazmış? Anlatabiliyor muyum?

Yani ve de özellikle öğrencilerime de şunu anlatmak istiyorum her zaman. Bulunduğunuz yerden coğrafyayı anlamanız mümkün değil. Ya balık denizin içinde yüzdüğü sürece denizin içinde yüzdüğünü anlamaz. O balığın suyun dışına bir çıkması lazım nerde yüzdüğünü anlaması için. Dolayısıyla ben; öyle bir okyanusun içinde yaşıyorum ki, öyle bir coğrafyadayım, öyle bir müzik kültürünün içindeyim ki.

Ama sabahtan akşama kadar aynı şeyleri icra edip, işte aynı koroya gidip, eve geri dönüp, sonra tekrar ertesi gün aynı koroya gidip eve geri dönüp Türk müziğine katkı sağlamamın bir olanağı yok. Nasıl yapacağız? Renklilikler arayacağız, yeni insanlarla tanışacağız, yeni müzik enstrümanlarıyla katkı yapacağız, daha evvel ne yapılmamış, neyle daha önce ne çalınmamış, ben buna nasıl bir katkı sağlayabilirim, ben bu müziği çalarsam hedef kitlem nedir. Bunlar çok önemli sorular ve ben hep bu soruların cevaplarını aradım.

Mesela hayatım boyunca işte ben ney çalıyorum, ney çaldığımı, ney üflediğimi bilen bir arkadaşımın bir çocuğu vardı onbeş yaşında, “Burcu abla” dedi “ben ney sesini çok sevmeye başladım” dedi. Allah Allah nedendir dedim hayırdır. Hani ben de zannediyorum ki benim bir kaydımı izledi de öyle bir şey söyleyecek zannettim. Yooo! Dedi ki Emre Aydın'ın bir albümü var dedi popçu Emre Aydın'ın onun parçasının bir yerinde bir ney sesi duydum bayıldım dedi. Bak şimdi bu bana bir anahtar kelime oldu. Çocuk pop müziği dinlemeyi seviyor, o çocuğa ney sesini sevdirmek için “Kızım gel sana Şol Cennetin Irmakları'nın ilahisini dinletiyim dersen bu çocuk, bu ney sesinin güzelliğini

fark etmez. Ne yapacağız? Onun sevdiği müziğe ney'i enjekte edeceğiz. İşte bak o çocuğun kalbini bu şekilde yakalamış olduk.

Ha işte pop müziğinde çalınmamalı çalınmamalı, artık bu tür sorular çok geride kaldı. Bunlar 20-25 yıl evvelinin sorularıydı. İşte şunu yapmak ney'in şeyini öldürür, karakterini öldürür, şunu yapmak öldürür. Nasıl icra edildiği önemlidir, anlatabiliyor muyum? Yani başka soruların cevapları aranmalı, yani insanların duygularını, ilgilerini, sevgilerini sömürecek, sömüren insanların aslında duruşları sorgulanmalı. İki ay ney çalıp ben hocayım diye ortaya çıkan kişinin ahlakı sorgulanmalı ya da insanların dini duygularını sömürerek, buna ney'i de alet ederek kendine kitleler, dinleyiciler, takipçiler kazanan insanların ahlakı sorgulanmalı. Farklı müzik türleriyle ney'i bir araya getirmeye çalışan kişilerin yaptığı işler sorgulanacak en son sıradadır.

Soru 10:

Şükrü Okan Urşan: Türk müziğine katkı yönüyle düşünürsek bu konuda ne tür çalışmalar yapıyorsunuz?

Burcu Karadağ: Öncelikle ilk önce söyleyebileceğim şey şimdiye kadar gerçekten 1000 ya da 1500 civarında öğrenci yetiştirdim diyebilirim. Öncelikle onlara ney'i sevdirdiğimi düşünüyorum. Çünkü bir hocanın eğitimdeki katkısı çok önemli. Ben çünkü ud çalmak isteyerek gitmiştim konservatuvara ama jürinin yönlendirmesiyle ney sazına geçtim ve hocamı sevdiğim için ney sazında kaldım. Dolayısıyla hocayı seviyor olması insanların bu anlamda çok önemli ve bu açıdan da insanlara ney'i gerçekten sevdirdiğimi düşünüyorum. Çünkü derslerim son derece eğlenceli geçer, hazır cevap kişiliğimle dersleri son derece sıcak, sempatik ve eğlenceli bir hale getiririm genelde öğrencilerimle. Özellikle çocuk yaştaki öğrencilerle aram iyidir. Bu anlamda gençlere ve yeni nesillere bir katkıda bulunduğumu düşünüyorum açıkçası. Öğrencilerimden de aldığım şeyler bu yönde.

Bu alanda yapmış olduğum ilkler hani ilk üretimler; dur ben bir kitap yazım, dur ben CD yapım, dur ikinci bir CD'yi çıkartım, dur işte şunu da yapım bunu da yapım diye bazı konularda göstermiş olduğum cesaretin özellikle kadın ney ya da kadın enstrümanistlere örnek olduğunu düşünüyorum. Çünkü şöyle bir baktığınız zaman sadece bir enstrüman çalarak belli bir hayat standardı yaşayan ve bazı ahlaki değerlerini korumayı başarmış pek fazla kadın göremiyoruz ülkemizde. Dolayısıyla bu anlamda gençlere de kadınlara özellikle, enstrüman icracılarına örnek olduğumu düşünüyorum.

Eeeee başka nasıl katkıda bulundum ben (Gülüyor). Böyle insanın kendisine ayna

koymasını sağlıyor sizin sorularınız gerçekten. Hımm! Batı müziği ile yapmış olduğumuz çalışmalar; ama Türk müziğine katkı anlamında demiştiniz değil mi dur ordan çıkmayalım. Bir dakika Türk müziğine katkıını ha yurt dışında yapmış olduğum seminerlerde, workshoplarda ney sazını bir yabancı dilde iyi anlattığıma inanıyorum ve şimdiye kadar birçok yabancı insanın; dildir, ırk fark etmeksizin ney sazına ilgi duyduğunu, benim icramı dinledikten sonra ney sazına ilgi duyduğunu söylediklerini görüyorum. Bu anlamda da hani onlara bir kapı olmuş olduğumu görüyorum zaman içerisinde bu da beni ayrıca mutlu ediyor ve özellikle Türk müziği icrasında biraz daha nasıl diim ney sazının önde olduğu özellikle Karadağ Ensemble grubuyla hani ney sazının solist olduğu ve arkasında küçük bir orkestranın çalmış olduğu bir müzik icrası yok şimdiye kadar. Dolayısıyla ney'in solistliğini bir anlamda pekiştirmiş oluyorsun. Yani ney birisinin arkasında çalınan bir enstrüman olmasının yanı sıra kendi başına solistlik yapabilen, kendi başına kendi şarkılarını, türkülerini söyleyebilen bir enstrüman. Bu anlamda da onun zaten var olan karakteri aşikâr, malum ama müzik icrası bakımından düşündüğümüzde onu daha da ön plana çıkarttığımı söyleyebilirim. Çünkü çoğu insan piyanonun solistliği eşliğinde bir konser nasıl gider bunu hayal edebilirler ya da bir keman eşliğinde keman sazının solistliğinde bir konser nasıl olur bunu hayal edebiliyorlar; ama bir ney için bunu hayal edemiyorlar. Ben de bunu bu anlamda gerçekleştirmiş oluyorum zengin repertuvarla. Yani bir Türk müziği konserine çıktığımız zaman Anadolu'nun her coğrafyasından, kültüründen örnekler veriyoruz ve bunu da genç nesillere aslında öğretmiş de oluyoruz bir yandan diye düşünüyorum. Bu derin bir soru tabi.

Soru 11:

Şükrü Okan Urşan: Türk müziğine katkı olarak gelecekte ne tür çalışmalar yapmayı planlıyorsunuz? Müzikte Burcu Karadağ'ın hayali nedir?

Burcu Karadağ: Aslına bakarsanız şimdiye kadar benim yaptığım herşey Türk müziğine katkıdır. Türk kültürüne katkıdır. Her ne kadar yabancı işler, yabancı müzisyenlerle çalışmalar yapıyor gibi görünse de o çalışmalar vesilesiyle ulaştığımız kitleler, geri dönüş mesajları, aslında bunların hepsi Türk müziğine bir katkıdır. Müzikal icralar olarak Türk müziği denmese bile Türk müziğine katkı yapıyoruz. Bu bir. Bunun bilinmesini isterim, bunu ayrı bir not olarak düşünüyorum.

İkincisi gelecekte nasıl çalışmalar yapmak istiyorum. Bir kere Avrupa'da özellikle bir okul açmayı düşünüyorum. Çünkü hani az bulunan şey orda daha kıymetli, sanata ve sanatçıya verilen değer daha fazla. Dolayısıyla özellikle Avrupa'da hem ney hem de Türk

müziği nazariyat dersi kursları verilen bir okul açacam inşallah yakın zamanda dim ve orda makam, müzik, ritim, usul, ney ve diğer enstrümanların derslerini bütün dünyaya veriyor olacağız. En büyük hedefim bu ve önümde çıkartmayı düşündüğüm bazı projeler var albüm anlamında.

Bu Karadağ Ensemble ile yapmış olduğum Türk müziği albümünü biraz daha şey yapmak istiyorum, konserini albüm haline getirmek istiyorum öyle söylim. Sonra Çello grubuyla beraber hani bir Quartetle ya da kafamda yapmayı düşündüğüm başka bir albüm daha var. Sonra öğrencilerimden oluşan bir koro kurup onlarla konser yapmak istiyorum. Hani böyle zamanında yapılmıştı, iyi neyzenler bir araya getirilip Kırk Ney Bir Nefes gibi. Bunda sadece benim öğrencilerimden oluşan bir koro kurup öyle bir konser yapmayı düşünüyorum. Keşke hepsi kadın olsa tabi de bu mümkün değil. Öyle o kadar kadın iyi neyzen bulmamız şu anki şartlarda çok zor. Ve workshoplara devam ediyorum dünyanın her tarafında aynı şekilde.

Başka projelerim de var. Carnegie Hall’de mesela inşallah bir konser yapacam. Gene Türk müziği ekibimle ve ordaki müzisyenlerle collaboration bir şey olarak hani bir araya gelip birşeyler yapacağız. Şimdilik verebileceğim spoiler, kopyalar bunlar. İnşallah hepsi gerçek olur.

Soru 12:

Şükrü Okan Urşan: Tekrardan çok teşekkür ediyorum. Söylemek istediğiniz şeyler varsa ...

Burcu Karadağ: Ayasofya’nın şimdi hikayesini anlatım o zaman. O parçanın içinde aktarılmaya çalışılan o tarihsel süreci bu şekilde anmam daha manalı olur bence. Şimdi bundan yıllar evvel ben Caferağa’da ney dersleri verirken, gerçekten hayatımın çok berbat bir dönemindeydim. Maddi ve manevi açıdan sıfırdıydım yani ve dört yaşında bir çocukla terk edilmiştik. Yani oğlumla ben böyle kalakalmıştım ve daha binlerce problemle uğraşıyordum. O sabah da Ayasofya’nın yanında bulunan Caferağa Medresesi’ne yine derse gittim; ama içeri girmeden önce böyle yüzümü gözümü toparlamaya çalışıyorum. Çünkü sabaha kadar o kadar ağlamışım yani, diyorum biraz insana benzim de öyle içeri gireyim. Böyle bir baktım böyle, Ayasofya bana bakıyor ben Ayasofya’ya bakıyorum. Ya dedim ki “Ayasofya sen 1500 yıldır ayaktasın ve insan yapısısın” dedim. “Beni” dedim “Allah yaptı, ben yıkılmıcam” dedim ya, “sen yıkılmadıysan ben hiç yıkılmam” dedim, “çünkü beni Allah yaptı” dedim ve yüzümü gözümü topladım ve derse girdim akşamına bunu besteledim. O kadar etkilenmişim

Ayasofya'nın o dik duruşundan. Bana gerçekten ilham verdi. Bu parçanın da kadınlara, hakmeden terk edilen ve çok zor durumda olan kadınlara, yalnız olan kadınlara örnek olacağını düşünüyorum. O yüzden bunun da şahsen kayıtlara geçmesini çok isterim.

Bu arada gerçekten hakkımda yazdığınız cümleler için çok teşekkür ediyorum. Eşinize de ayrıca, onun da katkıları olduğuna inanıyorum çünkü. Hakikaten çok duygulandım. Çok teşekkür ediyorum tekrar.

Ek 3. Burcu Karadağ'ın Besteleri

1. Hagia (Ayasofya)

HAGIA.....

BURCU KARADAG

§

9

16

24

32

40

48

56

§

Kaynak: Burcu Karadağ'ın kendisinden temin edilmiştir, 14 Ocak 2022.

2. Şedaraban Saz Semai

ŞEDARABAN SAZ SEMAİ

BURCU KARADAĞ

TESLİM

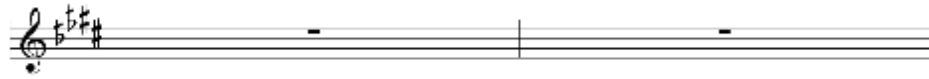
2.hane

son

3.hane

4.hane yürük semai

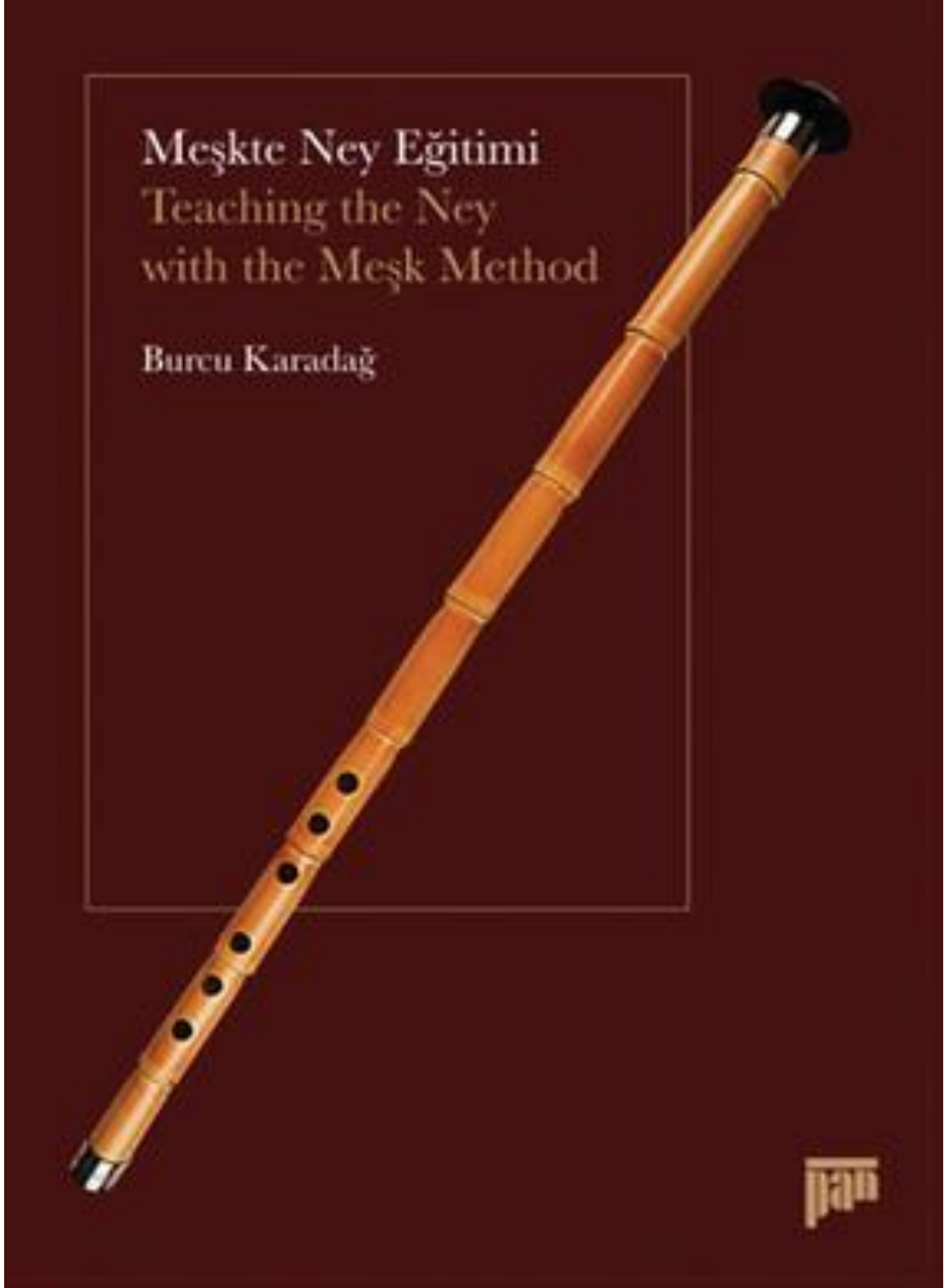
1/2

2/2

Kaynak: Burcu Karadağ'ın kendisinden temin edilmiştir, 14 Ocak 2022.

Ek 4. Meşkte Ney Eğitimi Kitabı kapak resmi

Ek 5. Ney in Ethno Jazz Albümü resmi

Ek 6. Basından Kareler

FOX

DÜYER

PROGRAMLAR

FOX HABER

VAY NAKİŞİ

TİĞER

GÜNÜMÜZ

ARŞİV

KADININ ESERİ - AZRA AKIN VE BURCU KARADAĞ "KADININ ESERİ" PROGRAMINA KONUK OLDU!

f

t

i

FRAGMANLAR

BÖLÜMLER

ÖNE ÇIKAN VİDEOLAR

HABERLER

BİLGİ

"Kadının Eseri"nin bu haftaki konukları

Türkiyeli kadın neyzen ABD'yi büyüledi

Radikal TÜRKİYE EKONOMİ DÜNYA SPOR **HAYAT** YAZARLAR RADİKALİST OTOMOTİV KÜLTÜR SANAT GÜSTÜ ÖZEL Yerel Haberler

Erkek neyzenler beni adam yerine koymuyor

CEPTETEB

CEPTETEB KREDİ KARTI YILDA 4.500 TL'YE VARAN BONUS KAZANDIRIYOR. SEN DE BAŞVUR, SEN DE KAZAN

CEPTETEB

UYGUN FAİZLİ CEPTETEB İHTİYAÇ KREDİSİNE HEMEN BAŞVUR, 3 AY SONRA ÇÖZ

BAKmadan GEÇME!

Röportaj: Dilak DALLIĞ Fotoğraflar: Sinan ÖZBALKAN Eylül 17, 2020 09:03 2dk okuma

BAKmadan GEÇME!

SABAH SON DAKİKA GÜNDEM EKONOMİ YAŞAM SAĞLIK DÜNYA SEYAHAT YAZARLAR

Google reklamları

Get bildirim gönderim

Neden bu reklam?

Ağlatıyordum, artık eğlendirme zamanı

FATMA DAMLA KAYAYERLİ

SON DAKİKA

19 Ocak Cumartesi - 21:00
YUNUS MUTİ QUEARTTET
20 Ocak Pazar - 21:00
FERİT ODMAN QUINTET
21 Ocak Cuma - 21:00
BRENDA BERIN BAND
"TRIBUTE TO STEVIE WONDER"
22 Ocak Cumartesi - 21:00
BARBAROS "AROUND THE WORLD"
DINAS & DIVOS

touché
21.01.2022

Türkiye'nin tek kadın neyzeni Burcu Karadağ yeni albümü "Ney in Ethno Jazz"da türküleri, Neşet Ertaş'ı kaydetti

YAZARLAR: CEMAL YILMAZ, AYDIN YILMAZ

touché

19 - 22 OCAK

19 Ocak Cumartesi - 21:00
YUNUS MUTİ QUEARTTET
20 Ocak Pazar - 21:00
FERİT ODMAN QUINTET
21 Ocak Cuma - 21:00
BRENDA BERIN BAND
"TRIBUTE TO STEVIE WONDER"
22 Ocak Cumartesi - 21:00
BARBAROS "AROUND THE WORLD"
DINAS & DIVOS

touché
21.01.2022

222

On the Move

Experiments on the water level hole in different direction with

Fazıl Say, Neyzen Burcu ile geliyor

Dünya ünlü Türk klasik müzik piyanisti Fazıl Say Cuma günü Eskişehir'de. Çok sayıda besteleri ve albümleri bulunan ünlü piyanist bugün ve yarın Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Kültür Sarayı'nda sahne alacak. Eskişehir Büyükşehir Senfoni Orkestrası ile birlikte sahne alarak Fazıl Say'a orkestra şefi Rengin Gökmen ve solistleri Burcu Karadağ (ney), Hakan Güngör (kanun) ve Aykut Köseerli (vurnalı sazlar) da eşlik edecek.

Rengin Gökmen

Burcu Karadağ

ESKİŞEHİR Hürriyet

■ Eskişehir'de Fazıl Say'ın iki günlük konserine, ney ile Burcu Karadağ, kanunla Hakan Güngör, vurnalı sazlarla Aykut Köseerli eşlik edecek.

Yunus DARCAN

Fazıl Say ve neyzen

12. sayfa

VERLOSUNG

Uraufführung beim Akademiekonzert

Eine Uraufführung ist beim 6. Akademiekonzert am 5./6. März, jeweils 20 Uhr im Rosengarten, zu hören. Fazıl Say tritt dabei sowohl als Komponist als auch als Orchestermusiker an den Tasteninstrumenten in Erscheinung. Mit dabei hat er zwei türkische Musiker, Burcu Karadağ (Bild) an der Ney-Flöte und Aykut Köseerli (Schlaginstrumente). Dan Ettlinger dirigiert, man kann ihn aber auch als Solist erleben – im zweiten Stück des Abends, dem Klavierkonzert von Haydn. Für das Konzert am Dienstagabend verlost der „MM“ dreimal zwei Karten. Wer gewinnen möchte, ruft heute zwischen 13 und 24 Uhr unter der Telefonnummer 01379/88 46 11 (0,50 Euro aus dem deutschen Festnetz, ggf. abweichende Preise aus dem Mobilfunknetz) an, nennt das Stichwort „Akademiekonzert“ und hinterlässt Namen, Adresse sowie Rufnummer. Die Gewinner werden morgen zwischen 13 und 14 Uhr telefonisch benachrichtigt und müssen persönlich erreichbar sein.

pur/az:28

TIPP DER WOCHE

„Say ist außergewöhnlich“

DAS INTERVIEW: Die Solistin des Akademiekonzerts Burcu Karadag über die Uraufführung

MANNHEIM. Fazıl Say hat ein Konzert für Mannheim geschrieben, das am kommenden Montag und Dienstag vom Nationaltheaterorchester unter GMD Dan Ettinger uraufgeführt wird. Soloinstrument ist die Ney, eine orientalische Flöte. Mit der Solistin des Abends, Burcu Karadag, sprachen wir.

■ Frau Karadag, Sie sind die einzige Profi-Solistin der türkischen Ney-Flöte. Was hat Sie so fasziniert, dass Sie sich gegen alle Widerstände entschieden, eine professionelle Laufbahn einzuschlagen?

Burcu Karadag: Ich habe mit elf begonnen. Eine Lehrerin des Konservatoriums sagte mir, ich hätte eine außergewöhnliche Begabung dafür. Sie sagte, wenn ich als Mädchen dieses schwierige Instrument beherrschen würde, hätte ich viel Erfolg in der Zukunft. Deswegen begann ich mit der Ney.

■ Ihre stilistische Vielfalt ist beeindruckend. Sie arbeiten sowohl mit klassischen Komponisten als auch mit be-

kannten türkischen Popmusikern zusammen. Im Akademiekonzert wird mit „Hezarfen“ ein „durch und durch türkisches Werk“ aufgeführt. Können Sie beschreiben, was die Zuschauer erwartet?

Karadag: Vielen Dank für die Komplimente. Ja, ich habe durch das Spiel mit Fazıl Say viel gelernt. „Hezarfen“ ist ein Kunstwerk, das die Wahrnehmung klassischer Konzerte verändern wird. Die Besucher erwarten ganz unterschiedliche Arten von Klang und Wesen. Die Melodien sind schwierig für die Ney, aber die Musik

Burcu Karadag mit ihrer Ney.

Bild: Musica

ist so ergreifend und ich fühle mich verloren darin. Es ist das erste derartige Werk für Ney weltweit, und es enthält Tonentwicklungen, die sehr weit weg sind vom klassischen Gebrauch der Ney-Flöte.

■ Mit Fazıl Say arbeiten Sie häufig zusammen. Was schätzen Sie an seiner Musik?

Karadag: Nachdem ich mit ihm übereinkam, kann ich verstehen, warum ihn die Leute als Genie wahrnehmen. Ich denke, dass die Stimmen ihm quasi von einer anderen Welt eingebläst werden. Er ist ein sehr außergewöhnlicher Komponist, Musiker – und Botschafter.

■ Say steht im Ruf, für die Interpretation technisch extrem anspruchsvoller Musik zu schreiben. Welche Schwierigkeiten hält er für Sie bereit?

Karadag: Anspruchsvoll. Ich habe mich selbst verlassen, um dem Fluss der Musik zu folgen.

■ In seinen Kompositionen kombiniert Say traditionelle türkische Instrumente mit europäischen – die Tonssysteme bleiben hierbei unterschiedlich. Wie begegnen Sie dieser Herausforderung?

Karadag: Ich habe oft mit großen Orchestern gespielt. Es ist also nicht schwierig für mich. Am Anfang war es das, weil die türkische Musik immer ein

Die Konzerte

Benefizkonzert mit Say
u.a.: 4.3., 11 Uhr, Rosengarten Musensaal. Strauss (Lieder), Schubert (Forellenquintett), Say (Black Earth), Improvisationen.

Akademiekonzert: 5./6.3., 20 Uhr, Rosengarten Mozartsaal. Werke von Haydn (Klavierkonzert D-Dur), Say, Holst (Planeten). Klavier und Leitung: Ettinger, Ney: Burcu Karadag.

Info und Karten: 0621/160 44. www.musikalisches-akademie.de

Unisono-System ist, so dass ich mich an das Polyphone erst gewöhnen musste. Es ist hart, diese Partituren zu lesen und den Dirigenten zu kontrollieren. Jetzt geht es aber.

■ Das Konzert steht auch im Kontext des WIRI-Projekts zur interkulturellen Verständigung – sehen Sie sich als Botschafterin Ihres Landes?

Karadag: Dass Sie das fragen, bestätigt meinen Erfolg. Ich

präsentiere mein Instrument, meine Musik, meine Kultur – als türkische Frau, von der es in der Welt ein falsches Bild gibt. Ich habe keine konkreten Erwartungen. Aber als 2011 nach einem Kieler Konzert ein Türkischlehrer zu mir kam und sagte, ich hätte mit meiner Kunst in einer Stunde alles ausgedrückt, was er in 30 Jahren zu sagen versucht hat, da war ich sehr bewegt. Das ist ein wahrer Erfolg für mich.

Meike Wiese

Ek 7. Konserlerden Kareler

Kaynak: Resimler Burcu Karadağ'ın
kendisinden temin edilmiştir,
11.01.2022